

important correction
for (b) ! p.97 = type 33

(17) 516

p.97
end of
9th
para

Hhawu! Hhawu! Langiholisa

lisela! Kazi yiliphi! Hhawu! Hawu! Hhawu! Kwaphela kudla kwami!
Ngitokwedenjani, mina webawo! Hhawu! Hhawu! Hhawu! Ashaye tandla
ku6e nje. Azule esimwini ethwale mihono ehanda! A6a6ate ngempela.

Hhawu! Langiholisa lisela! Kazi Yiliphi

p 97 of (17) 516

Hhawu/yiliphi! Hhawu!

(17) 516
p.97
(A kopie)

Hawu! ~~Hawu!~~ Hhawu! Kwaphela kudla kwami! Ngitokwedenjani, mina
webawo! Hhawu! Hhawu! Hhawu! Ashaye tandla ku6e nje. Azule esimwini
ethwale mihono ehanda! A6a6ate ngempela.

Σεκνήθη

Hhawu yiliphi! Hhawu!

Hawu! Hawu! Hhawu! Kwaphela kudla kwani! Ngitokwedenjani, mina
webawo! Hhawu! Hhawu! Hhawu! Ashaye tandla ku6e nje. Azule esimwini
ethwale mihono ehanda! A6a6ate ngempela.

Σεκνήθη

(B. Kopie)

↑
C - NIE REGGEMAAK NIE

M

28887

15

Umunu ufike alime isimu yahe, ayilime loko kudla naqonde kukulima kuyona. Ma elime umbila alime mbila. Ma elime bontshisi, alime bontshisi. Ma elime majumbi, roma yini, noma yini, ayilime.

Kutophela mimwaka, ke lokudla kuluriga kulesimu. Kuyesuka laho, akusalungi. U6e usatshe uyalima, kusuke kungachumi kudla. u6e usatshe, usatshe, kusuke kungachumi.

Ku6e sekutshiwa, ke, isimu isigugile. I6e seyiyayekwa, ke, ilale mimwaka nimine iyilifusi.

2 Kutshi kungaphela leyo mimwaka, ku6e sekuyaqathwa futshi. Kufumaniseke kwekutshi kudla seku6uye kuhona, ngo6a isimu i6ilele kangaka, seyiteda ingqatho ngoku.

Ma 30.

Ma isimu yenjulelwe, inga6uye ilimwe futhi igciniswe ngekuphela kwemwaka.

Ma isimu ingenjulelwango iye ilimwe kamwe kuphela.

Bontshisi wona ulimwa ka6ili. Ewekwenjulela newekugcina. Kucala kwakulimwa ngemihono. Ngokuseku6ophelwa ~~tiya6i~~ tiya6i tilime.

31.

Mbila wembewu uye ukhethwe. Uhethwa kuvunwa nje, wona.

3 Banu ma 6evuna 6aye 6athi ma 6e6ona sikhwe6u nesihle ~~6asihlu6e~~ 6awashiyelele mahasi awo, yihona kuyothi ma sewuthuthiwe mbila, tikhethwe tikhwe6u netisele mahasi, ti6ekwe tojwa. Ku6e sekuthi ke ma seku thuthiwe, nalona nonemahasi u6ekwe wojwa. U6e sewya6ophwa, ke, ngamm6ili, ngami6ili ma sekufikwe ehaya, ke, u6e se wuphanyekwa etulu. Ngaketiko. Yimbewu ke leyo.

Lembewu, ke, yona, itohlala ihlale ite i6e mnyama yinuthu. Kojwa iyodlula imile ma seyitshalwa. Kothi, ke, ma seyitshalwa, ixhodwe. Kuxhodwe le nekekhathi lenetihlamvu netiyuhu. Kishiywe tihlamvu tembila netikesihlokweni ~~nanetikesiqwini~~ nanetikesiqwini, ngo6a tona ave titikhulu kahle, atilingani

Ma kuwumbila, ke, wona uhlwanyelwe. Ma kuwubontshisi, ke,
 4 wona nye nchutshwe nje wo jwa. Ma setilimile tiya6i, umunu ete
 nembewu yahe. Aloku eyiha ngesandla eyifaka enomweni. Aga6e ceje
 akhafule. Aga6e ceje, akhafule, aga6e ceje njalo akhafule.
 Ephephetha wona bontshisi nokenomweni. A wuhiphe ~~ngami6ili~~ ngami6ili
 ngamithathu, ngamunye, njalo. Ute uphele enomweni wahe, A-phimise
 mathe. Aphinje amumathe nomumwe, ceje, awuphephethe nawo. Ate
 ayiceje isimu yahe.

Ma isimu ithanda koku6a i6e nesihlakava, a thathe lithambo
 lehladi noma yihladini, nje, yakelwandle noma eyakefuleni. Ayishisele
 ngalo isimu magumbi omane ayo. Sipehele ~~mm~~ njalo, singcokolo.

5 Kunesimwe sihathi, akute kungafuneka naku6a isimu ite
 ishiselwe mंगा6e ingenwe yisingcokolo. Ngo6a, kunesimwe sihathi,
 kungena singcokolo, nje, esimwini, kweda lilanga ku6alela.

Ku6e sekuthi emuva sesingenile singcokolo, linethe. Linethe
 kahle. Ukhule umbila siphume singcokolo. U6uye uwu6one umbila
 sewuhlu6a.

Siye ngekuya singcokolo Siloku siphuma, siphuma, site sipehele
 esimwini yohe, singcokolo. Li6e lisanethe, kuhlume, sona senyuke.
 Linethe senyukele singcokolo, site siphume etulu.

Uyacala uhahlela mbila sesisele kanqane. Li6uye linethe
 Siphume nasona lesa ne6esithi sisasalele. Iyacale isimu iyancashela,
 seyigeka tingane nje tayo, netingenasingcokolo.

6 38.

6 Kuye ku6ophelwe tiya6i, kulinywe ngeligeja lato. Kuphu6utwe
 ngeligeja letandla. Kukhukhulwe ngetandla.

Nase6enelihhala 6aye 6a hhale ngalo, bontshisi ungakamili,
 ma isimu iyiyulu. Ma engenalo lihhala, agawale lihlahla ahhale
 ngalo.

39.

Umunu uyatilimela isimu yahe. Manga6e ejahile, ameme lilima.
 Lilima litholwa ngetindlela netintathu. (1) Kuye kuthi
 etinjaweni laha 6alwa buyisono, maholwa ede lilima lawo. Liholwa

7. lithenge tiwa nemya ma nelilayisi. lipheke kahle kudla nokuhle kojwa. Limeme nelimwe, no6a limeme namamwe, ete netipani tawo, nawo, titolimisa lowo nome me lilima ma setihumulile, ke, tiya6i kuyiwe kodliwa kudla loko ehaya no6ekulungiselwe lilima.

(2) Lapha kugaywa hona lijiki ke, ufati ufike aliphise. Lithi la selitolunga, ameme tipani. Nempila tiye. Tifike timlimise timlimise, tite tihumule. Gese Geya kophuta lajiki lapho, la, ligayelwe hona.

(3) Seku6uye kuqhemuke sishimeyana. Ganu Gasithanda ka6i. Kojwa uthetho awuvumile, wahulumeni. Ne6afundisi, ke, kunetimwe tinjawa tahulumeni, laha kuhona iyolo nengavumele koku6a Ganu Gathinte ino nejakisayo, Gaye Genqa6e koku6a sigaywe etinjaweni tetiyolo ta6o. Nelijiki nalo Galenqa6ele koku6a liphathure yi6anu Galiphute, na6aholwayo.

8 Kojwa ngoku, Ganu se6ephenjukile ngetihlidiyo. Sengathi se6ekuthanja kahulu kuphuta. A6asevi noma Gefunjisa 6eshumayela 6ethi a kungaphutwa, Sona Gayaphuta ngemandla.

Lijiki sengathi lona selikemuva, sekuboke sona sishimeyana lesi. Ngo6a sona siyafihleka. Lijiki alifihleki lona ngo6a liya-khelelwa, umunu ali6elele tisuku, et alelamele.

Sishimeyana sona, munu ufane aye sitolo afike athenge shukela nohlophe kasheleni, athenge mamfomane washeleni, athenge bulande washeleni, a6uye.

9 Kuthi mashona aye amadi ngemgxomo wahe. Afike awafujumete ngelibojwe. Athi, la, emthukuthuku awabubudle ngashukela ma sewuvakala, ke, njenge mubuludlo nje, ephule.

Athathe mithombo yangakasi ayifake, ne6eyikade isaqaja kuvu6ela. Ayifake ngakasi. Athele umbubudlo lowo ngetulu. Agovute kuhlanguane. A6e se vu6ela ngetulu, ngemithombo yatiki, yabulandi, awugovutele hona ekhathi. Uhlanguane kahle. A6e sembota kahle ngelisaka nelihulu lembila, nelinga phethe lutho. Athi mbo ngalo ceje, a6e seti6ekela ngesijekiselo futhi ngetulu. Kungangeni moya.

Kuyasa ngoso sekuhluthukile. Usethatha lihludo uya6uhluda ngalo, lo6wala 6wahe u6uthi du. Uhludu njalo akukosi kahle. U6uthela etiyambeni tahe kahle. Uyamba na6o uyo6ufihla kuje ehlathini nelatiwa wuyena. Le, kuje nelihaya lahe.

Loku ukwejela koku6a kute kunga6iho munu nongaqonjanisa kokuthi lobulande okasi6ani6ani ngo6a yiliqala, ma, e6ambiwe.

Kuyasuka laho, uthatha mithombo, le, uyoyeneka kuje futhi. Angayeneki ngekehaya lahe ngo6a iyanuka ivakale.

11 A6e seyigutha seyomile ayilonde. Useyoyeda i6e eyangakasi ma ephinja evu6e la. Kuthi nemisha ku6e eyangetulu.

Leno, ke, ma se6eyedile, 6ayo 6ase6edise ngayo. 6ameme lilima le6anu na6aphutayo 6aye kohlakula esimwini. Kunesimwe sihathi ma luhamba luhimwe athole 6anu na6ayilishumi namwe. Injima i6e yimwe.

Ma titimbili tiyamba netinjima to6a ti6ili. 6a6e se6e6uya 6etophuta kudla kwa6o loko.

12 A6uye futhi aphinje ejute munulowo, kute kuphele isimu yahe leyo. 6anu a6asakhuthele kahulu ngoku. Sekuvilapha nebanu 6esifatana nokuyi6ona na6a6eka6e 6ese6eda. Se6aye 6asidwe yitona tino netiphudwayo leti. Kute kufinyele use6edi. Ma sekute kwavushwa kudla futhi sekutohlalwa kudliwe kuphudwe. Kuthiwe kuya6uswa ke. Kute ku6uye kufike nesimwe sihathi sekulima. Malima 6awacala ngesihathu kusalinwa. Nawetiya6i malima ayediwa. Kute ~~kmx~~ kuvunwe. Noma sekuvunwa kwediwa wona malima kuvunwe ngawo.

Ngoku, ke, tihlo6o te6alwa nesetiyiligugu yileti nengitoti-bala. Naletihlo6o tidliwa ngekwe6iwa nokwenqa6ile.

Kwake kwathi Mandawane cele, egaye Gavini, kuwumcelo wenombi yahe, edele 6akhozi 6ahe, kwafika lipoyisa litofuna ku6amba lona luphudo lolu, kepha alitange lulu6ambe. Ngo6a kwangeniswa ngelithileyi, nje, ku klele tinkomishi nemasosa nemathisipunu nesitsha sashukela nesentusi ne tiwa ~~tiqo6iwe~~ tiqo6iwe. Kwase kingena iyudi yelithibothi. 6aloku 6ethela, nje, 6ephuda.

13 Kuthe la se6ephethe tinkomishi tekugqina, engena mapoyisa. 6ati minya 6atibekisa kasi 6ahlala 6alunga.

Angena wona athalata. Wawa6ingelela Manjawane. Wawahlalisa kasi. Nawo ahlala. Ati Gonela Ganu, nje, 6ephunga.

Wayese6ita inombatana ethi, ake iye kokwedela nawa mapoyisa litiye. Inombatana yathatha lithileyi layo yawolela tinkomi shi nelithibothi yayo6eka. Yatigeza. Yathela litiye. A6uya atophuda mapoyisa ~~xxx~~ adla netiwa leti ne6etisele ku6akhozi. A6onga ayamba Atange alu6one luphuzo lolo. 6asale 6elushisa ngemuva kwa6o6akomk-hulu.

14 Fuleshe, yena, ufane a6afake esi6ayeni 6a6ase. Umunu ekuje aqa6ange kwekuthi ku dliwa ihloko kantiqha, wutshwala, 6a6ase ekhathi esi6ayeni, yihona nelipoyisa lingeke lanaka kuta, liqa6ange lithi akuho lutho kani ~~kk~~ kuhona lutho.

Tihlo6o teluphudo noluphutwayo.

1. Sidloyiya yilesi nengisibalileyo ngale.
  2. Kuhona Ngindo.
  3. Kuhona Siqatha.
  5. Kuhona Gavini.
- (2) Sishimeyana sona asediwa ngashukela, sediwa ngatiligi. Umunu ufike apheke madi ashise, kojwa anga6ili. A6e sethatha madi lawo ~~xxx~~ ewaqulela embiteni. Usethela tiligi, ke, emadini usegovuta ngeliphini, sekute kuyevakala njengemububudlo, nje, watiligi.

15 Ma sekugovutekile, ke, 6ambote mbo ngelisaka, kunga6iho mbo6o neyojwa. 6a6uye 6aphinje 6ambathise nganelimwe futhi lisaka 6a6e se6eti6ekela ngesijikiselo ngetulu, ukute 6a6e neliqiniso lekuthi moya ngeke ungene.

6ayambe, ke, 6aye kolala. Kothi ngangoso, ko6e seku6ilile. Sekuyisona siShimeyana. Sona, ke, asihludwa, ngo6a asifakwe mithombo. Tiligi awunatiyambi, njengabulandi.

6a6e se6ethatha tiyamba netingangaleti nokuye kuthungelwe kutona lijiki. 6asi thungele kutona. Ku6e sekuthi, ke, ma seku-phelele 6anu la6o na6atophuta, kungenwe enjaweni leyo nokuto-phutelwa kuyona. Kuhlalwe tigeema neti6ili. Silisa, nesifatane.

Kuphume luhamba lu6ekwe emajodeni. Kuphume luhamba lu6ekwe kumahosikati.

Akuphutwa ngeluhamba njengelijiki. Kuphutwa ngengilazi, nokuyiyona neyisikalo. Ma ingeho ingilazi, ku6e hona ligaba

16. Ma kuyiganu na6ayitigwili tingilazi ti6e yisithupha ~~kushintshwane~~ kushintshwane ngato Gate Genele Ganu na6amwe 6a6e nato ti6e yilishumi nambili. Kuthungelwe kutona, ke. Ku6e yilowo anikwe ingilzai yahe, ku6e yilowo anikwe ingilazi yahe, njalo, nje.

Ingilazi iyimwe yenele koku6a yede munu ename aswa6uluke. Kojwa ma, sisingi, Ganu a6asishiyi 6aphinja noma ngatimbili noma ngatintathu. Noma ngatine.

17. Lapho, ke, munu useyimpuphu nje. Ngoku6a munu uyehluleka yikutilinganisela ~~xxx~~ eluphudweni. Sengathi malusehona anga6a yiloku eluwolela, nje. Ate ajakwe kahulu. Loko, ke, ku6i. Akusa fwanele. Ngo6a loluphudo alufwano nelijiki. Lijiki yikudla. Ngo6alona awukwati kudakwa yinde6e. Uphuta kute kwesuthe sisaho, u6e sewu6a mnandi, nje, kahle. Letiphuto netintsha, tifwana nesangu. Ngo6a nayo ayifwani nagwayi. Yona iye igijime iye kophenjula likhanda lemunu. Ku6e sengathi alisagwele kahle.

Umunu nobema isangu umehlo 6omvu. Nehloko ayiho kahle kuyena. Nemunu, ke, nophuta letiphudo ubula. Ihloko yahe ayimile kahle. Ngo6a leno ~~xydx~~ ayidlelwa kwesutha. Wephuta ingilazi, nje. Nayo ingayi nakokwesuthisa sisu. Isuke ikhwele ekhanja. U6e sewujakwa, nje, ungesuthi nakwesutha.

18. Kani futhi nelibabalazi layo linemandla. Uthi eqa6uka umunu, a6e ethatha imali eya kothenga nomumwe shukela ecwilisa.

Na6amwe hona emahaya, laha, 6aya6uthengisa lo6alwa. Kuthi, ke, la6a na6angalitholi lithu6a leku6uqunga 6athenge kula6o na6athengisayo.

Yino nentsha le. Yimbi. Kojwa ihona. Nemapoyisa na hiphwa yitinkantolo awedi lutho. Ganu 6awacinele nganolumwe luhlo6o.

Ngo6a enjaweni la, seku6onakala hona kwekuthi sekuyabutela mapoyisa hona. Kuye kwesuke munu a6e mumwe aye kophekela ehlathini.

19 Avu6elele hona ashinye. Kuyasa nconja hona. A6one kokuthi kuseme kahle a6uye.

A6e sencida la6o na6etoya kophuda na6o. Ku6e yilowo ayambe ~~ngem~~ ngendlela yahe. 6aye 6ayohlangana kulona lihlathi lelo nelimnyama.

6afike 6aluphude ngemandla ~~lwa~~ loluphudo lwa6o, 6ahlakateke. 6ashiye kasi yohe ino laho. 6atiyambele 6ona 6aye kokwesasela kunemwe injawo. Noma lipoyisa li6afiqa, alinaku6amba lutho.

20 Kojwa leno ya6o, iye ithandise inyama, nesifatane. 6anu 6ayo 6a6a nohu6a wekwe6a tiyuku te6anu. Ma sekusenjaweni neseyiphucu6ile, ya6a nelisilaha, ku6e ngcono ngempela. Ngo6a 6aye 6aye kotitshengela inyama esilaheni 6adle.

Ngihuluma, nje, ufati waye felwe yinjoda yahe, wangenwa umfowa6o njoda. Ngoku, ke, akeho, uye kose6eda. Ufati welingeno, lo, mashinga, wasale wangenwa yito letiphudo netediwayo.

Washwilana neligange le6afati nemajoda, 6ayambe 6ephuta. Kuhona Bidliza Madlala, kuleligange. Kwakuyilisonta ngalolo lusuku. Ngoku, ke, se6ejakiwe. Se6eyambe 6eshelana endleleni, ngembali kwe6anu. Seku6a wuhlola, nje, ~~6~~ 6evimbelana. ~~6~~ Se6esuke 6elala nje elu6ala a6anu 6e6uka,

21 Sekuthi emuva kwaloko, ke, Bidliza wa6uyela ehaya, wathatha tomo netiyisithupha, waya kolo6ola ufati. Kwa6utwa kokuthi ufati ~~y~~ yena uthini ngalenza6a, njengo6a engeniwe njena.

Ufati yena wathi asakufuni kungenwa. Yena usethanda kuyogana Bidliza ngoku. Nempela 6ammela naye. Tasala tingane leto netine.

Loko, ke, kwa6a kuhle, nje, ngo6a 6o6o6ili kwakuyibanu 6engaholwa, futhi 6evumelene.

Inja6a ya Yo.

Yo, yena wehlelwa wuhlola. Ngayona inja6a yeluphudo lolu. Wayengenaye yise, enenina, ligama lahe ewu MaJevuza.

22 Ngoku, ke, yo uthola umhungu uyase6eda kuyena. Yihona engena e6unombini. Ujahale ufujumele. Utiphethe kahle. Uyiliholwa. Nenina MaJevuza uyatichenya ngenombi yahe negwaqa netiphethe kahle.

Sekuthi laha kwaMlungu, ku hona sige6engu senjoda,

iyase6eda nayo kuyena mbungu lowo.

K13/27

Ngoku, ke, umlungu ushiya yo ekuseni. Uyayamba uya edilobeni. Uthi kuhle asale alinje muti yena uto6uya mashona.

Wasale wase6eda, yo. Waye-sengena endliri nalala kuyona. Uthe ethuke wayedumelwa wumunu wamphoqa. Waye sahale munu akwate kweva munu. Kuthe ngelikade, kweva nesimwe sise6edi safika ememeta, Yo. Wahla6a ukhosi lowo munu. Kwafika mapoyisa am6amba. Wafike wa6onakala kokuthi u6edakiwe lomunu wayeseti6ambela ngeyani
23 Wa6ophwa. Waphuma, ceje, washaya iyomo wageza yo. Washaya iyomo yemqhoyiso. Wa6uye wageza umuti wemlungu.

Konke loko kweda loluphudo nolubi, noluceja ingqondo. Yiko, ke, lubitwa ngekuthi lubi ngo6a luceja ingqondo emtwini. Kanti, ke, Ganu Gayatithethelela ngekuthi a6anawo mandla ekulima 6ahlakule lukhula kanti kulimelwe kamwekamwe. Kanti futhi nemali a6anayo yeku6ambisa litho. Shukela uya6asita ngo6a u6anika injima.

(2) Kuhona Ngindo.

Ngindo lona, ediwa yena ngatiligi njengesishimeyana. Wediwa ngamamfomane.

Umunu ufike apheke madi ngelibojwe. Ashise. A6e sefaka mamfo-
24 mane. Agovute. Kuvakale njengemububudlo. Ati6ekele njengasona sishimeyana. Ngakusasa, sekuhluthukile. Sekuyaphudwa.

(4) Siqatha.

Kuye kuthi ma, kaje kuphu twa lijiki, kuhludwe ceje, kuthelwe intiyantiya kunolumwe luhamba, i6ekwe.

Kothi, ke, ngakusasa sekuphu diwe kwayanjwa, wena uthathe lentiyantiya, uyifujumete ngelibojwe, nelihulu. (Intiyantiya, yiloku nokuyincushuncushu nokusala nga kasi, ma, kaje kuhludwa lijiki) Uthele amadi. Kojwa ungawatheli kahulu uku6a ingate ijumale intiyantiya. Uyalinga nisela, nje, kahle.

Ma seshisa madi lawo nanentiyantiya, ayep hulwa. Kufakwe shukela. Kugovutwe ceje, uvakale shukela. Kumbotwe ngemasaka, ~~ki~~ kuthiwe, mbo. Kugcinwe ngesidikiselo selibojwe. Yihona kutofujumalelana.

Kulalwe ke, kuse sekuhluthukile. A6e sekuhluda, ke, umninko.
 25 Sekufakwa etiyambeni. Sekulethwa tingilazi, noma yimabodlela
 ekuthungela. Se6eyafika, ke, 6ayathatha 6ayaphuta.

5. Gavini.

Munu ufike afujumete medi. Awa bubudle, nje, alingise ma
 eda sidloyiya. Afake bulandi, athi, du. A6e sefaka lilayisi
 likazukwa. Ulifaka eseliqothile Azi6ekele kute kuphele tisuku
 netintathu. Kuthi, ke, ngelusuku lwesithathu, ku6e yihona uhludwayo.
 U6e sownya thathwa uyaphekwa Uphekwa kanje:-

Thatha sidloyiya usifake egqongweni. Lawa magqongwe ekukala
 mbila ma munu ethayisa ngawo nchodiwe.

Munu, ke, asifake kulona, Asethwale aye ehlathini nelimnyama.
 Afike asi6eke kasi. Ahlele litiko. A6asele ngakasi. Usuke, ke
 26 use6edi. Sekutophekwa sidloyiya, sediwe Gavini. Indlela yekweda
 Gavini:-

Kuthathwe ligqongwe ne lifakwe sidloyiya, ku6aselwe ngakasi.
 Kuthathwe lukhamba lususwe sinqe salo. lubo6oswe imbo6o esiswini,
 nengangena uhlanga nomhulu. nawo usubo6oswe kahle uxhumwe kulembo6o
 yeluhamba, njengo6a u6ona lithiboti nje. Laha ekhathi kwelukhamba
 nolususwe sinqe salo kufakwe isimbi neyisi thetshana, nje. Lesimbi
 yediwa koku6a yenele, nje, ku6ambe lela ngekhathi esiswini se
 lukhamba. Kojwa isishiye sikhala seku6a intuthu, le, ikwati
 kukhuphuka ngetihlangothi teluhamba ngo6a lukhamba alunasinqe.

Laha ngetulu kuto6ekwa sitsha sesimbi futhi. No6a yindishi, xx
 nje. Ifakwe medi na6andayo, i6ekwe etulu kweluhamba.

27 Kuto6aselwa, ke, ngoku, ngakasi. Ku6aselwe, ku6aselwe, ku6ile.
 Ngo6a phela la, kuhlangana hona indishi neluhamba kunamekwe nge6ulo-
 ngwe. Yihona inuthu ingeke yaphuma. Neligqongwe nendishi ku namekwe
 kwathula umoya.

Ma, seku6ila sidloyiya lesi ne sikegqongweni, intuthu
 itokwenyuka ngeluhamba. Ifike ishaye endishini ngekhathi, nephethe
 medi na6anjayo, ingaphumi ngo6a kunamekwe nge 6ulongwe.

Ngoku, ke, lentuthu itofike i6e tigaxa temaqonsi nangange-
 matolo. Lemaqonsi atoqonsela kulesithetshana, a6e sephuma ngohlanga.

Laha, ke, la kuqonsisela hona amadi lawa naphuma kulohlanga, ku6ekwe tingilazi kugqwale leyo, kufakwe leyo, ku6e ku6aselwe, ngakasi la.

Kugqwale leyo, ngilazi, kufakwe leyo. Kugqwale leyo, kufakwe leyo. Njalo, nje. Kute kuphele sitimu eligqongweni.

Sekuklele magaba laha. Lamagaba nathenga phatifini. Agezwe kahle.

Letingilazi tithiwa ~~kuwona~~ kuwona magaba lawo. Ngo6a ligqongwe ligqwalisa magaba nayisi-thupha.

Lamadi napele lamagaba afwana naphalifini um6ala wawo. Uthi ma uphuta a6aleke nenomo, lo, njengaphalifini. Uphuta ino nengangenkomishi le ye6alungu yekufaka maqanda (egg cup) udakwe u6ole. Ma, uke waphinja tati6ili ku6e utonquma ka6ili emgwaqweni.

Loko, ke, wuyena Gavini, ke 6amphekela ehlathini, la kungeke kuqa6angeke kokuthi ungafiqa umunu hona. Ngo6a ma, umunu e6ambiwe yiliqala neli6i kuhulumeni.

Lothi wa6o na6awuphutayo uhlophe njengaphalifini. Ma 6efuna kuweda u6e nem6ala nomumwe, 6aye 6agayinge shukela ngesidekiselu, ute unqi6ilike. Ma, sewunqi6ilikile, x ke, uqishu ku6a 6omvu.

6awuthathe, ke, loshukela no6eseu6ila wojwa ngesijekiselu. 6awuthele kugavini. Kulelo gaba na6athanda kuliphenjula liqishu li6e nsundu.

6a6uye 6axove mathungulu noma umantshi6e, uthi wakendle. 6acwenge. 6athele kulelo ~~gaba~~ gaba na6afuna li6e yilowo m6ala.

6angase 6a6e nawo mandla ekuphenjula mi6ala yohe ngeku6a 6afake ~~iny~~ leyono nedliwayo nenem6ala na6athanda a6e njengawogavini ~~wa6o~~ wa6o.

30 La6athengisayo, 6awuthengisa 6osheleni na6ayisithupha nazukwa ligaba. 6adlule 6akuthenge. Leno, ke, bathi enomweni wugologo loco6o lwawo awuhluphi, nje.

Kani futhi kuhona nokumwe nokunemandla namahulu kunagavini. Loko, ke, kona, ku6itwa ngekuthi:-

Ukute uthole sibonya ufwanele u6e natiligi, notovakala ~~nxigxix~~ eligqongweni leamdi, neliRice likazukwa, neligqongwe, nemithombo yema6ele 6d. nelukhamba, nohlanga.

Indlelayekwediwa kwaso.

Thatha libojwe nelihulu, ufujumete amadi, ashise. Ma eseshisa madi, utokwephula, uwaqunge ngatiligi, ate afwane nembubudlo noshisayo. Faka embiteni. Gu6a liRice lika Zuka, ulifake ekhathi, ugovuze. Gaya mithombo kazuka, uyifake ekhathi. Ugovuze. Kuhla ngane kahle kohe.

31 Ngoku, ke, ti6ekela ngelisaka, uthi mbo. Uvalisise kungangeni moya. Leno itoqu6uka, nje, ngakusasa. I6ile mpela. Kojwa itoyekwa nje ihlale lisonto lohe ingavulwa. Ite ithi busi lwayo lu6e yisi-nqanda6uli, luthanje kumhisha munu, ma evula ekhathi.

Ngoku, ke, sekuphele tisuku ~~nxixixix~~ netiyisihlanu, kutokwethwalwa, kuyiswe elihlathini nelimnyama, ngo6a sekuyophe kelwa la kungayi poyisa.

Laha, ke, ehlathini seku tococwa matshe ekusekela ligqongwe nokutophekwa ngalo.

32 Kutovulwa imbiza, ke, kuthelwe egqengweni, leno ne6eyigqun-yiswe embiteni. Leno ingakaphekwa ayiphutwa. Ma uke wayi phuta ungancamuka mathumbu juqu. Uhude bisheko noluluhlaza, ufe. Iwushevu weluco6o, ma, ingakaphekwa.

Leno, ke, ngoku itothelwa eli gqongweni. Ku6e sekufakwa lukhambanolubo6oswe sinqe salo. Lwabo6oswa imbo6o eqeleni, kwafakwa uhlanga noto6a wunomo, njengenomo weli thibothi, wanamekwa nge6u-longwe lonomo. Lonomo uxhumene nesicwecwe sesimbi nesifakwe esiswini seluhamba, ngekhathi.

33 Lesicwecwe sesimbi sito6ekwa, nje, sixege, si6ambwe yikucwija kweluhamba, ma sekuya ngake sinqeni, ngo6a niyati, luhamba lu6a luhulu esiswini, lunciphe ngenomo, nangesinqe. Leno, ke, ibunqazwe ma iya ngakembo6weni yehlanga.

Kunamekwe, ke, futhi nge6ulongwe, la kuhlanguana hona ~~ixx~~ luhamba neligqongwe neliphethe lesidloyiya.

Ku6e seku6ekwa indishi nenemadi na6anjayo ngetulu kweluhamba.
Ku6aselwe, ke. Ku6ile. Ku khuphuke intuthu ngembo6o yeluhamba.

34 Isungu6ale ngetihlangothi teluhamba, isungu6ala kulesithetshana
sesimbi, nesifakwe eluhambeni, iye iyoshayeka endishini nenemadi
na6anjayo. Ngakasi kwendishi kushayeke intuthu, iyeswele injawo
yekuphuma, ngo6a kinamekwe nge6ulongwe. Ayiho imbo6o yeku6a
ingaphuma lentuthu nejahe kangaka.

I6e seyifika indishi, le, i6anda. I6e seyifika yimaconsi
njengematolo. Iconsele kulesitetshana isheshise.

Semukele sithe6e sifake ehlangeni. Uhlanga ukhiphele
ngakandle. Ma sekufika ngakandle sekulindwe yitingilazi netikhongo-
teleyo. Setimi luklele.

Kwegcwale leyo, isuswe, ayemukele nomumwe noyitha emagabeni.

35 Kute kuphele. Kusale intlelema egqongweni. Lentlelemu
ineyitisipho tahona. Seyiyo6a yimule yekusukimisa lesimwe sibonya
ma esephinje esipheka.

Gindoyi.

Kuhona gindoyi, ke, futhi. Gindoyi lona yena yilijiki, nje,
nelifwana nesishimeyana. Ufike ufujumete madi, ashise. Uwaqunge
ngashukela. U6e sewukaje upheke matambane engacwecwiwe, ate aqishe
avushwa.

Wasewuthatha konke, usukuqulela laha kulamadi nanashukela.
Usuqobela phayinaphu ungahlu6iwe ufake kohe kamwe-kamwe. Ufake
nentlelemu yesishimeyane. Uti6ekele kushisa, nge lisaka. Uthi mbo
kungaphumi moya. Kulalwe kuse seku6ilile. Kuqwengwe kuphutwe.
Sekuyadaka njalo. Kuphutwa ngengilazi kona.

36 Konke lekwati yino nehona ku6anu. Gayayidla noma iyiliqala.
La kungavinjiwe hona, 6eda malima ngayo. La kuvimbwe hona, 6akwedela
ehlathini 6akudlele hona,

6a6eka ta6a tekutshi a6anamali yekuqasha lito ho lekuhlakula.
6a6e se6emema lilima.

yikona, ke, nje, kufwanele koku6a ngithi, na ngihuluma
ngetinja6a tekulima ngiyipha theinja6a yaloluphudo.

eneligeja, uye evane nemunu noweswela ligeja amnike lahe. Kuthi ma eselime wahlanganisa leyo simu, a6e seyombimela naye.

37 Ma umunu eneya6i iyimwe, uye ahlangane nomunu nonetiya6i netintathu naye leyo ya6i yahe itokweda koku6a alimelwe naye masimu ahe.

Ihlangano neye i6e yihle kuye kufwanele koku6a nomumwe a6e netiya6i neti6ili nema jokwe. Nomumwe a6e netiya6i neti6ili neligeja. Ku6e seku6a yilowo muti walehlangano uhiphe munu notoyamba netiya6i.

Kuye kuthi, ke, kulimwe isimu yakulomuti, icejwe. Gesekucabwa isimu nengangayo yakemtini wesi6ili. Ihlangane. Ku6uyelwe kulomumwe. Ihlangane ku6uyelwe kunomumwe. Njalo, nje. Kuthi, la sekuphelile, tiphumule tiya6i.

Ma Gengaqilitelananga, leyohlangano iye ihlale mimwaka, ihlangene ngekulimelana.

38 Ma 6eqilitelana yehlukane ku6e yilowo atifunele wahe nomusha, nalowo atifunele wahe. 6ahlangane sikhashana 6ehlukane. Njalo nje, 6ate 6alime 6aphume lele. Kuthi ma 6engakholani 6ehlukane.

40.

Kunesimwe sihathi, nje, noma umnumtane enetomo neticeje sipani kahle, uye ameme nesimwe sipani sitomwelekelela. Ngo6a ku6a kuhle, nje, ma isimu ilimwa isheshe iphele, 6ungate kome mdaka isimu ingapheli.

41

Akukhethwa kwekuthi u6ani notongena ngekwelekelela ekulimeni Noma kunga6a yisihlo6o ngekutalana, noma kungaya nge6ungani kuyafwana, nje. Inqo6o ma isimu ilimiwe, kuphelile. Aku kho thetho.

Ma esile tino netiphutwayo, ke, mnumtane, uye ameme tipani te 6akhelwane, tilime ceje tiyambe tiye kophuta.

39

42 and 43

Ma kujahiwe, kunesimwe sikhathi mnumtane uye ahulume nemahelwane wahe ma 6evana. Athi amthathise injima yahe. Nempela a6ophele. Kuhlanguane tipani tilime ticeje.

Kuyothi nganelimwe lilanga nalona no6ekaje etosita utosho kokuthi kuhle 6aye kohlanga kweyahe isimu. Nempela umhngani wahe uto6ophela ayomsita ngo6a naye wamsita.

516

44.

Ma kusuke kwediwe lilima, ku6a kuhle ka6i. Tinombi atejwayele kuya elilimeni. Kojwa phela ave sekuyikuthi atiyi, nje, nempela. Tiyaya, nje, ma kuyikehaya kwahelwene. Ngo6a nato tiyamphuta bulande.

Elilimeni ku6e hona maphilaphiko, ne6afelokati, ne6afati, nemajoda ~~nx~~ netisiva (Phela majoda naganiweyo kuthiwa yitativa ma engaka6i yimakhehla.

40 Umninililima ufike atsheleke mageja awa6ekelele inqwa6a ehaya. Phela 6atofika la6amemiweyo. Mhlaumbe 6afike 6ewaphethe mageja a6o, ke, 6ona. Kojwa la6evile kokuthi kuhona lilima, 6atofika 6engawaphethe, ngo6a 6eve endleleni. 6atowafuna, ke, 6awathole. 6ayo6amba enjimeni.

Yena, ke, utolanjela maponywa-na, ethele kuyena lijiki lelo nelitophuzwa.

Kutothi, ke, la lilanga seliqina, naketimbeni selivakala kokuthi liyashisa, utocala utimba kuswa6uluka ngoku. Ususwa6ululwa yilobonywana na6amminyileyo. Setitogalawela, ke, timambana. Itosho i6e yimwe icale ingoma yayo. 6ayilanjele 6ohe. 6ashaye kamwe kamwe ngemageja. 6a6uye 6aphakamise kamwekamwe futhi. 6ayibubudle isimu yemunu kunuke luthuli.

41 Utolithatha a6e mumwe noyili cikwe. Asho no6a yiliphi, nje, nalithanjayo ngehlitiyo yahe. 6ame-mukele.

NjengaNtungwana. Wayeligagu, futhi enemandla. Wayejwayele lekuthi:-

Ma 6emwetha6ele munu, 6ayayiceja isimu yahe. Ngo6a ma se6egala wele, nje, kuye kuthunqe tintuli. Ma iphela, iphele.

Ma isala isalele mnikatiyo.

6ona, ke, 6ayambe. 6alawulwe laho, la, beya kophudela hona. 6afike 6aphude ceje 6acale kunci6ilika. 6antelisane.

42 6aphude futhi. Ngoku 6antele kahulu. Silisa sintela nesifatane, Noma, nje, kusuke sona sifatane sintele. Nowesilisa amntelise. 6esifatana, inja6a yesuka ngagwayi.

Umunu uphuta, aphute, acaleke. A6eseya enjodeni, efike ethi, "ngishiyele. "Wena utonginikani? Seku6uta injoda. Ayi, wena! Yikuma kwakho, njalo, ma ngiqela gwayi uyanginqisha sonke sikhathi.

Usem6ita ethi kuhle ete 6aye koshiyelana. Se6esithela ngesihlahla. Ma umunu lowo wesifatana ewumunu nonesimilo nesilula, seyyaphela njalo inja6a.

Kanti futhi na6amwe 6anu 6esifatana na6ayidlayo leno, 6anetimilo netiluhuni. A6a6e 6esavuma koku6a kude kuntela umunu 43 welibandla. 6aye 6ale 6athi funa 6adideke. Umunu asuke alale kasi kute kuphele kudakwa a6e setisukumela etiyambela.

Kanti futhi ave 6ephuta 6ohe 6anu, 6 njengo6a ningiva ngithi 6ayaphuta 6anu. Wumoya mokhona.

Ushona umoya wekuphuda ku6anu ngoku. Kojwa ave sekuyikuthi 6anu se6ephuda 6ohe. Qha! 6asahledi, nje, na6amwe. A6amudli shukela evu6elwe wediwa luphudo noludakanayo. 6amudla eyilitiye, noma exu6we nekudla, a6e yikudla.

6anu na6amnyama 6ethembeke kahulu. Futhi 6anetimilo netihle kahulu. Naku6ona, ku6a hona mashoshotela naphuma6uqha. Yiwona ke lawa nafike ede mikhu6a. I6e seyithanda kuthonya 6anu na6athathekayo.

Kade kungediwa loku thina, thina kithi ndlu nemnyama koku6a 6anu 6aphude likhambi 6athi yilijiki. Ayi! Asikwati loku. Thina besati kuphutwa lijiki lema6ele nembila.

Uphute wesuthe kande udakwe. Ayi kusukela phalifini utithungele ti6ilini ngawo. Hhayi! Leno ayifwani nathi.

Ngakoke, ningamgiqa6ange kokuthi ngisho kokuthi leno yikuma kwe6anu na6amnyama. Ngiyayethuka leno neqa6ukekayo kangaka.

Leno siyihuluma kunina 6anu na6asha nihlale nati kokuthi sive sekhwethu sinetimilo netihle ngekwemvelo. Ma sekuqhamuka tiga netifuna kweda sive sekhwethu si6e lula, kuhle nivike. Asitona tijakwa thina. Siphutela kwesutha. Nani ma ni6ona letimo netintsha

ni6e noti6amba, nitakhe.

45.

45.

Laha ngekhwethu, ma kusuke sekwethwese lihlo6o kuyalimwa, nje. Akulinjelwa yosi nanjuna. Yisihathi sekudliwa la kuye kulinjelwe kuchinsa luselwa.

Ma kulimwa, na6ani na6ani uyatilimela loko nathanda kukulima, ngesikhathi nasi6onayo.

Ku6e sekuthi ngesikhathi nesi6onwa yiyosi, imemetele. Gesuke, ke 6anu 6aye koyilima 6a6uye 6a6uyele kwawa6o masimu. Kuthi, ma, sekusuke kwena, 6a6uyele 6ayo hlakula.

Phela, ma kusuke kuyose6edwa ~~xxx~~ use6edi weyosi, kuye kuthi 6anu 6esifatane 6aphathe kudla. 6ethwale nelijiki. Udle, ke, mphakathi, uphute. Iyosi i6e sephakathi, uphute. Iyosi i6e seyibanika iyomo yeku6a 6ayigwate 6adle. Manga6e itshanja i6anike tibe ti6ili.

46 Ma seyomile 6ayivune. 6ayithuthe 6ayise kudla ~~xxxx~~ ehaya. Nelikoyi lakhiwa yi6ona. Ne6wani 6ekufu lela 6usikwa yi6ona. 6alifulele 6alithi ju 6aledede nesivalo salo.

6a6e se6ethola nemandla ke ekuvuna kudla kweyosi 6akuthuthele ekoyini layo nelakhelwe yi6anu 6ayo.

46.

Ngekwemda6u, isimu ihlakuha kamwe. Kojwa, ke, nemwe injawo iye ivunje kahulu. Nelukhula lubangatele. Ma kunjalo, ke, kuye ku6uye kubakutelwe. Kwejelwa kweku6a ma kufulwa kute kufulwe kasahanya futshi kuvunwe kusahanya ngo6a mweno uye uhatshate ka6i emasimwini.

47.

47

Yi6afati na6ahlakulayo. Netingane, ke, tiyahlakula, neseticala kuhlakanipha. Manombatana. Ngo6a kwatiswa kokuthi inombas tana ifwanele yati yohe nise6edi ngo6a itokwenja. Ma seyenjile, iyotiphatha iphethe umuti wemunu. Iwuphathe ngaleyondlela neyayifunjiswa ekhwa6o.

Ma inqakwati kuhlakula, ku6e ufile lowo muti ngo6a ngeke kudliwe lutho.

Imvama, inko6o ye6untu ayiphelanga ku6anu. Yeku6a injoda ite inga6i nanja6a nekuhlaku.a Nanohla, kuse yiko loko, nje, ngo6a majoda aya kose6eda imali esilungwini. Ufati asale nemise6edi yemuti. Kona kuhlakula loku.

Okungango6a noma ufwana edola, ucala ngekubonisa. ~~ayikhanisa~~

Ayibonisele inombi ingam6oni yena. Kanti usengcondile walinganisana nesihlahla kuyiloku kusile. Ayibeke ihlakula kokuthi iyakwati ~~xi~~ yini kuhlakula. Ayivi iyilivila yini?

48 Ma eseyi6onile ku6e yihona eyitekayo ke. Ma ifike yeda Guvila, no6a yibunuku, 6ayitshela kahle emtini kwekuthi kuhle keyiyambe iye kunina aye koyiyala. Nempela ito yamba, iye ekhwa6o.

Ma seyifikile nempela 6atoyisola 6athi yisono sayo. Idlalelani ngekhwemana? Kuhle yede kulunga. Ihlakule. Likhula elwa6afati. Kuhle a6ambe tingane tahe timhlakulise. 6a6e se6ethatha noma yilithanga. Se6emethwesa lona 6ekhwa6o 6ethi ayambe ayophekela ukhwemana.

Awu6oni, ke, ino neseyiye i6aside ~~x~~ ngoku, yiyona lena yeku6a 6afake shukela 6ede lilima, kuphele isimu masinyane, ufati ahululeke.

48

49 6afati 6ahlakula ngemageja etandla. Amuho ufati nongenalo ligeja. Angahlekwa khona nje, ngamhla eshadayo, uye afike neligeja lahe. Kuthi unyeni yena aliphisele. Ngo6a kuyatiwa kokuthi ufati uyalima. Utekelwa kutolima, ahlakule, kudliwe, kuvuke umuti.

49

Ma kulimwe mbila tino netikhathatayo, kuye ku6e tiya6u netiyumbi.

Ma kulimwe ma6ele, kuye kuhluphe tinyoni, manga6e esekhahlele ma6ele.

Tiyalinjwa tinyoni. Tilinjwa yinombatana. Iye yakhelwe lixhi6a hona esimwini.

I6e seyinkwa libojwe. Nenilo. Kuthi, ke, manga6e ithanda itiphathele kudla ehaya, nokuluhlata, iye kokuphekela endle. Manga6e ithanda ikuthole hona esimwini, ngo6a phela esimwini yema6ele kufakwa nembiyana.

Kuthanjeka koku6a exhi6eni kuhlale kuthunqa. Tinyoni tiye tethuke ka6i. I6e seyikhwela ngetulu kwelixhi6a inombatana itikhuta tinyoni ithi, "Hobe! Hobe!" Ishaye tandla. Ishaye nelithini, ishaye nangesitshwebu ma isitholile. Tethuke tinyoni, ti6aleke.

Yehlike inombatana. Iyambe itetshusa yohe isimu. Ti6aleke. Ti6uye tifike. Iyalute ~~kixx~~ itethusa. Tiyambe. Ti6uye. Itethuse. Njalo, nje, kute ku6e mashona.

Kothi, ke, ma selishona lilanga, tichitheke tinyoni.

tinjize setihumbule tinjawa tato tekulala. Nenombatana nayo ikhululeke i6e seiyagojuka. Kuse i6uyele hona. Kothi ma, esebovu ma6ele 6afike 6avuni, 6awavune. A6uyele ehaya. Inombatana, ke, iphelelwe ijliqala lekulinja.

Netiya6u futhi, tilinjwa ngayo indlela nefwanayo. Kwakhiwa lixhi6a nakutona.

51 Umunu afike a6ase unilo Kuthunqe. Afake tohe tijindi netino6wani no6omileyo kamwe no6uluhlata. Kufuquke nesihulu sisi lesi. Tethuke tiya6u, ti6one kokuthi kuhona munu, ngo6a kuyathunca. Ti6aleke.

I6uye inombatana imise tini igqokise ngetijwejwe, yede 6anu, igqokise nangemasaka, nangemaphepha. Ku6e yi6ulephlephu, 6anu 6
x 6ekwethusa tiya6u.

Lenombatana itokwelusa itilinje tiya6u kote kuvushwe isimu. Ite yome i6e yitingqatho. Ma ~~xy~~ seyitingqatho, ke, tehluleke tiya6u. 6esekwakhiwa makoyi kulungelwa kuvuna.

Tiya6u.

Ma kusekuseni, tiya6u tiyafika. Ngetikhathi tekungena kwetikole futhi. Ngesikhathi se ku6uya kwetiyomo titosengwa, tiyafika tiya6u. Ngesikhathi santambama tiyafika.

52 Tiya6u leti, teda inca6a. Tihlakaniphele kulingisa nekwe6a. Ifike ichamuke ceje, iku6one ngahlamwe. I6e seiyabaca. Ibaca nge-mahlamvu emithi. Ithule ithi du. Ikuyeke, nje, ugijime, ugijime, uthi "Mjoje!" Uthi uyethusa. Ithule nje yona.

U6uye, ke, utohlala kasi, ngo6a wena uthi tiya6u.atiho. Iyasuka laho, iya6u iyaku6uka. Iku6uke ite indwate wena ungayi6oni. Iyasuka laho iyotela. Yotela iku6ukile. Ite ingquphatele. Nawe, ke, u6e sewutamula. Uve kuthi yefeyefe. Uthi ubekile u6one sowufifyela nje. Uve sowungquphatela nje.

Ngaleso hathi, ke, ikuyeka na6o 6uthongo lo6o. Yona iyehla kahle, ifike inkwentshule nesihulu sikhwe6u, ngembali kwaho nje.

53 Isitogijima, ke, ihwele ethini laha iya kodlela hona. Maseyihleli, ke, ethini, isitohala ithi, klewu, klewu, klewu.

U6e sewetshuka uvuka. Ufiqe sewuhambile umbila no6e uwethembile Ubeke etulu laha iwoklota hona. Ufiqe iwudlela kwelenyoni. Uthukuthele ufe saka, ngeno noyediwe yiya6u.

Ma, sowute watifunja ngeke u6e na sihathi sekuhlala kasi wotele. Gothi la 6ufika 6uthongo, la usathi uyahlala, u6e sewuhumbula. kokuthi Wo! yangetelisa iya6u. Kwaphela kudla! Uvuke. Usukume, uyambe uzula esimwini. Tite ti6one netiya6u kwekuthi Lomunu uhlakaniphile.

55 Tiyambe ketiye kunemwe injawo laha ku-

54 ngakahlakaniphwa ngahona.

Tiyumbi.

Jona tiyumbi tiyabebetwa, atahelwa xhiba. Umunni wuka kumnyama apheke, kuyasa kuvashiwe. Abe sekwekhwala, eya nako endle.

Liyaphuma lilanga usehona. Athi etibona tiwabuluka abe chona. Tithi ticala kundita tithelaka esimwini abe etihelaka.

Atinasihathi tona njenge tiyabebetwa. Tithi tingatheleka kube tithelakile. Tinjite kugime lilanga. Tifike esimwini, tilale kube bomvu. Kube yilukhokho, nje.

Ngoku, ke, munu nto hebeta

Utophatha noba yilihlala. Noba yiligogogo, nayokwethusa ngalo tiyumbi, ke, tinjite.

Laho na engene ngahona ahebete munu, tijajamuka.

S. 516

19.2*

K13/27

19.2*

55

Yena ahegete ayise embili. Tiyambe

embili tiyangqazuka, tiyahlala ngemuva, tiyadla. K13/27

Ehle enyuka nesimu munu, ate ajuluke a6e made. Eswele nesihathi sekudla. Lite lishone emile, ehla enyuka, ehgeta.

Agojuke. Atishiye tidlile. Afike ehaya, afune kudla adle. Afune nokwanqoso. Alale. Kuyasa, ku6onwa uyena. Ulungisainja6a yekudla. Liyaphuma lilanga usesimwini. Ahegete ino i6e yimwe kute kushone lilanga. Ayambe aye ehaya. Aye kofuna kudla alale Kuyasa ku6onwa uyena. Uguyela hona.

Ma iyosi imwedela ihlahla ite yome isimu ayivune. Ma engatholanga hlahla, tiyiceje nya angavuni lutho. Iphele, nje, ehona ethi uyahegeta.

56

Sona sihonyana asilinjwa ngelixhi6a. Nangenilo. Nangembwa Yityiya6u netilinjwayo ngembwa. Munu ahuleke imbwa esimwini ekuseni. Tithi ma tifika ikhonkote ceje ti6aleke. Kuthi meshona Gayilanje igojuke.

Ma6ele.

Ma6ele, njengo6a wona edliwa tinyoni, nje, tinyoni tiyavalwa. Kuye kuthi kulesosifunja ku6e hona inyanga yekuvala tinyoni tingaphinji tiwadle ma6ele, kuleso sigoji. Ifike iholelwe ngema6ele. Iholelwe yi6ona 6ohe 6anu na6a lime ma6ele kuleyo njawo.

57

Ku6e sekutshi, ke, ma seyitokwelapha, imemetele kokutshi 6ohe 6anu ma6eme kahle. Gangawoni utshi wayo. I6e seyiyaweja, ke, uthi lowo. 6ohe 6anu la6o 6atilonje kute kuphele sihathi lesa nesimiswe yinyanga. (Kona uthi, yiku6a 6ohe la6o na6a6okwelashelwa 6ahlale. Gangahlangani ne6anu 6esifatane emwini nake6usuku. a6ile kute kuvele uthi lowo).

Ma telashiwe, ke, tinyoni atiwadli ma6ele. Kute kuvunwe nje, kungatange kulinjwe.

Kojwa manga6e kuke kwa6a hona ekhathi kwa6o la6o na6elashel-

wayo, kwa6a hona munu notowona uthi asuke aye endlini yahe
tingakapheli tisuku, tiyadla tinyoni. Tidle emasimini ala6o 6anu.
Tidle futhi emasimwini ana6amwe na6angatange 6awone uthi. Ngo6a usuke
wonakele, wonakele. Njengo6a niva siga sekuthi 'tifa ngamvumwe".
Na6o, ke, na6e6e6igqinile 6afa ngenxa yala6o na 6ehluekile yikutigqina.

50

6anu na6alinja letilwane, a6avi 6elinja e6usuku. Galinja
58 emwini. Kojwa manga6e kuwumwedi, tiya6u, ma titiningi, kahulu kuleyo
njawo, futshi ti6ukhali, tiye titshi manga6e sekuwumwedi, nje,
tiwoklote, tiwoklote, elihlathini, ku6e sekuphuma likhonde. Liye
lifike esimwini manga6e lifiqa mbila u6onakala, unoku6a udleke, liwoklo
te nalo. U6one ehlatini sekuwu6u Wokho, woklo, woklo, woklo. Nalo
likhonde li6e liwoklota laha esimwini.

U6e sewu6ona ngo- Tshokodo, tshokodo, misilakati tingojongojo,
kuyoshona esimwini. Tifike tiyidle.

Kuyasa ekuseni umunu nolinjayo ufika.setidlile tiya6u.
Usejinga, nje, kokuthi 6etingene nini ngo6a e6ekaje etishiye tingad-
langa mashona.

Lowo munu ke nonesimu nedliwa tiya6u ngendlela nenjalo,
wuyena, ke, lowo noye afune imbwa alale eyiphe kudla. Ayihuleke
esimwini, yihona ito6e ihhewula e6usuku, ikhonkotha tiya6u manga6e
setitokwe6a esimwini.

59 Yitinyamatane ke futshi netidla esuku Imudi nanetimwe, ke.
Imudi, yona manga6e ifiqa isimu yaho kabontshisi ifane iwugedlagedle
nje. Yona, ke, ilinjwa e6usuku, ngo6a yisona sihathi idla ngaso lesa.

Inyamatane yona ilinjwa e6usuku nje, ilinjwa yimajoda, noma
yitisiva noma yi6afwana. 6alale esimwini. 6alale 6ehlomile tino
tekutingela. Ma 6eyi6ona 6avuke, 6ayikake 6ayi6ulale, 6ayidle
emakwa6o.

Umbila ucala kulinjwa etinyonini ~~ngxxx~~ ngesihathi uyitiningulo.
Ngo6a tiyawuncuma tiwujucule. Tiwukopolote kasi. Isimu i6e ~~xxxxxxx~~
seyitihlalela, nje.

Kuye kukhiwe micu yemahasi elibuma ayambe edacekwa esimwini.
Adacekwe adacekwe yohe injawo. Tona, ke, tinyoni manga6e tifika titshi
ti6one tinyoka. Ku6e sekutshi, ke, luhlo6o lwetinyoni, nolukwata

60 kuhleka inyoka, uve setihla6elela tihleka inyoka. Kanti tihleka' titshi yitinyoka, nje, ave kuyitona. Yilibuma. Tinga6e tisathanda kunamathela, ke, kuleyo simu. Kushe lelobuma umunu adaceke nelimwe. Kome lelo, njalo, munu adaceke nelimwe. U6e uchu6eka mbila wona, ukhula. Ute uphele kuthamba, ke, ngoku. U6e luhuni unga6e usa6a eli6angeni lekuncumwa yitinyoni ngemilomo yato.

Uyekwe, ke ku6ekwa libuma. Ute ukhule. Kuhahlele. Uthi, ke, la sewukhihlita, ucalwe yitiya6u, ke, tiwuhlu6ule. Uthi, ke, la sewunetihlamvu, sowuvushwa, ke ngempela, ungenelwe yimahlokhloko futhi, awungcofe tihlamvwana leti, atichifite. Achamuke ~~ngakengongonini~~ ngakengongonini, awupetulule nge tulu awungcofe ute ujale.

61 Ma sewoma, ke, uhlushwe yitimuku. ~~Manga6e~~ Manga6e kwenile esimwini timuku tiyawudla ka6i mbila. Kuye kuside kweku6a kuthi etinjaweni leti netikemfundeni netinelukhula kahulu, uthi uhlakulile u6uye u6one sekwenile u6uye u hlakule futhi, jusita kweku6a umnikatisimu ayibakutele isimu yahe. Uya cala uyayifula seyihlophe qhwa. Netimuku atisatholi ndlela yekungena kuyona. Setiyesa6a.

Ekoyini, ke, mbila uyalinjwa nahona. Uye ulinjwe etimukwini. Ku6e seku6ekwa 6onoxhaka. Noma munu afune likati li6ehona ehaya. Ngeke ti6uye tanje timuku. Tiyacocana tichitheke, ngo6a tiyaliva liphunga lelikati. Alithetheleli likati. Liyahlofota lona etimukwini. Aliyekeli nelite.

Tiyuku, ke, nato tiyalinjwa manga6e kudla sekukekoyini Ma tinembo6o yekungena tiyangena.

62 Netimbuti futhi manga6e likoyi linga6iyekanga kahle, tiye tiligumbe kute kuchamuke sikhwe6u. tisihoshe. Leyombo6o nephume lesosikhwe6u titoloku tiyandisa. Kute kuhushuke likoyi Ma sekunjalo, ke, tiyuku tiyangena tiyawuhushula. Tomo, ke, nato tifaka unomo tiyahushula tiyadla. Timbongolo futhi nato teda kona loko. ~~Netingulu6e~~ Netingulu6e.

Laho, ke, ino neye isite, kuye ku6e yiku6a umnikati likoyi lelo nelihushukile alilungise.

Kani ke, nje, Lusido yilolu noluye lwediwe yi6anu. Kuye kuthi

ma sekutovumwa kwahiwe makoyi. Kuthi manga6e munu esenalo likoyi
 kojwa seligugile alisikele. Agawule tiningo, noma yitiguje, noma
 yitihlanga tekugiya. Alefulele lithi kutu etulu. Ali6iye lithi kutu
 emaqeleni. Afune sivalo. Avale athi kutu kunga6uye kungene lutho.

51

Tinyoni tiyethuswa. Kuye kutshi laho ma6ele emqumbe, kwa
 hiwe 6amba. 6ahiwa ngembaxa. Ku6e sekwelekwa tingongolo ngetulu.
 63 Munu, ke, akhwelele etulu abeke ehla, abeke edasi. Ati6one tinyoni
 laho tihlala hona esimwini Aphonse. Tethuke.

Na6amwe 6aticupha ngenevu ti6ambwe. Na6amwe 6aticupha ngesifu.
 6afake sihlakava esifwini Ifike ithi iyasicosha kanti isi6ambwa.

Ma, italela, 6ayicupha ngelisho ba leyomo lephothiwe.
 6ali6ophele eluthini lugximekwe. Li6ekwe emacanjani. Ithi iyesuka
 i6ambwe.

52

Uthi nose6ediswayo ekucupheni tinyoni, yinevu. Ku6a yilothi
 nofike umile ethini u6e sewukhula, wondliwe ~~wk~~ wuthi nongeyona
 ihlo6o yawo. Ukhule, ukhule, ethini u6e sewukhahlela tigaqa ~~neti6ovu~~
 neti6ovu, nothi manga6e ~~utiphshuta~~ utiphshuta tithi putshu.

Umunu uye atikhe letigaqana netingangamantshise. Atikwece,
 64 atede sigaqqa. A6e senamathisela enjaweni nayisoleda kokuthi tinyoni,
 naconje kuti6amba, yilana tiyamba hona. Anamathisele, ceje, afulathele.
 Athi e6uya, afiqe seyinatathele ngetinyawo. Manga6e ibabamile, Ayfiqe
 seyinatathele nangemaphiko. Ma ingcofile, ayifiqe seyinatathele
 nangenoma.

Kunesimwe' sihathi, tithombo tincumwa wumswenya. Umswenya
 lo utincuma tisatha- mbile tithombo.

6anu 6aye 6ede ta6a ngekuthela unotha. Kunesimwe sihathi
 uside unotha. Kunesimwe sihathi ungasiti. Ku6e yilokumswenya utincuma
 nje tithombo.

Na6amwe 6aloku 6eya kocnitha hona sikiki manga6e kungakehaya.
 Na6amwe 6agete ngesipho, 6ayiphuhlutele emadini, ligwe6u nelihulu.
 Ku6e sekuchelwa ngalawo madi. Manga6e uthanda uye uphele.

65 Na6amwe 6ayilita mule etindlini, 6awulalise emadini
 nashisayo. Kuyasa ngoso 6awufafata esimwini leyo nehathatwa umswenya.

Ma6ele ke wona aye a6e neluncinci. Manga6e engenwa yihincinci, aye ayekwe angahlakulwa. Ku6e nqono. Ma ehlakuliwe ayafa aye embili.

Ku6uye ku6e hona tilwanyatane netiluhlatana, netifwana nemaqimbi. Letilwanyana tiyatiqenqa tilimo. Nato tiye telashwe ngalona ligwe6u lesipho, noma nangawona mule ~~ixxx~~ lowo. Kanti futhi nenotha futhi nawo, uye ufafatwe.

Timjamatane.

66 Tinyamatane tehlukeno tona. Futhi ave ti6ambwa ngendlela nefwanayo. Nogwaja yena akwati kuhlakanipha esuku. Uye a6e yisiphuku-phuku afwane netihlwa. Manga6e e6ona kuhanya usuke aye kokubeka ejute.

6anu, ke, na6atingela 6onogwaja 6aye 6abo6ose lithanga Manga6e 6ethanda, 6alibo6ose lifwane nemunu. Li6e nenomo, nemahala, netimbo6o, temehlo.

Afake sandla umunu, agumbe tinanga tiphele du, ngekhathi. A6e sefaka ~~sikhxxx~~ sikhuni senilo nesingephukayo, asi6eke ngekhathi kwelithanga. Alilengise ngengono yalo, ayambe.

Kusuke kukhanyise kwe lantani. Kojwa kwehluke nje ngo6a kona kunemehlo, nemahala, nenomo. Ku6e sengathi wumunu novutha unilo
67 ngenomo nangemahala nangemehlo.

Ngoku, ke, umunu nophethe leno utofike eme, nje, enjaweni mayatiyo kokuthi inato tibudu leto. Apathhe mawisa ahe. Ayihanyise ino yahe.

Tohe tibudu netikuleyo njawo tiyaphuma tito6uka leno nehanyayo. Wena munu, u6e sewu6ona ngemehlo nama6ili nandulutile nje. Ungate, wetshuke uthi ujanyelwe yisilwane kani cha, yi6onogwaja.

Ngoku, ke, lokuhanya ku tose6eda ngo6a letinyamatane titonduluta ceje, lomunu nophethe kuhanya, akumise kahle kasi. Athathe tiqwayi tahe aphihlitha 6onogwaja la6o, pha, alengise, aye kotodlela ehaya. Ngisahulumile, ke. Sengitophetha iyulumo yami nge kulima.

68 Kulima loku yino neyulu ka6i kubanu. Nenombi manga6e itogana icale iboniselwe, manga6e iseshelwa. Ibekwe kwekuthi ihuthele yini, yona, nje, manga6e uya ese6edini, idinga inele ifike nje ilinkamfule

ekhathi ligeja ikhothame. Ihlakule icinise.

Noma inga6oni munu yona ibekute, nje, njalo. Ithi manga6e seyihathele, yetshathe ligeja igoduke. Ngo6a noma yona inga6onanga munu, yena munu u6onile ngahlamwe elonisile. Wayikala wayigqina kwekuthi iyilivila noma ihuthele yini. Uyacala etoyeshela useyati kahle kwekuthi iyakwati kunyanzela enjimeni iyimbi, ate ayihiphe.

69 Ku6anu, lilo6olo ledainja6a neyulu. Ngo6a ufati elo6olwe ngetomo ujinga kufika ceje emtini ase6edise okweyomo. Ngo6a 6ambeke esusa lunyawo elu6eka.

6atosho no6a uyanqishana, no6a uyephana (ngekudla belu) 6a6osho noma uthi manga6e ~~xxx~~ ephaka uye ~~xxx~~ aqongise kunomumwe, kanti kunomumwe uyaleleta. 6a6omusho manga6e eyilivila manga6e e6amba ligeja. 6am6one ceje 6angathuli.

Othi uva uve ngo6a se6ehalela tomo, nje, netoniwa talo6ola inyoka nengathi siki. 6ahale ngempela 6athi umuti ufile, la. Inyoka ayilimi nelite. Iyathwishika nje, yelekanise titho, na6amwe 6ona 6a6e 6elima.

70 Futhi, nje, ku6a yino neyala tingane temanombatana, kwekuthi inombatana ijinga kuli6amba ceje likhu6a ifinyele nalo icusu6ale ngempela. Yihona kothi nemunu noyamba ngendlela ati6onele engatshelwanga munu kokuthi lenombi ave ihuthele ifwanele kutekwa.

Futhi kwey kuthi manga6e inombi isiganile, nje, noma iqeliwe, itatele kwekuthi kufwanele nina neyise 6ayo, 6ayinike tinjima tayo tekulima, ngo6a ito6onda.

Manga6e iqelwe ngalomwaka, ito6onda ngomwaka notayo.

Itofike iqathe, itshale sijumbi sayo. Iga6ele maha6e kusona. Nemaselwa emaqeleni. Ilime ~~xxxxxx~~ sidlu6u. Ilime sinongomane. Ilime mbila iwuxu6e netinanga netiselwa.

71 Ilime bontshisi. Imbumba iyixu6e embileni nemhlata iwulime. nema6ele.

Sekutothi, ke, ngesihathi tivushiwe tohe betilimo, ku6a sekuyike6usika. A6e seyemba. Avune. A6eke tincwa6a ngetincwa6a. Ashiye imbewu.

A6e seyaleta, ke, elisokeni lelo neliwunyeni. Ayaleta kokuthi utofika ato6ona muti.

Gakemtini, ke, Gayati kokuthi manga6e mahoti eyaleta kokuthi uyeta, usuke eta netinombi. Kufuneka na6o Galungele. Galungele nembuti yekuvuma mahoti netinombi.

72 Ku6e sekuthi, ke, inombi, le, neganileyo i6ale kahle kudla nokutoya emtini. Ngo6a phela nayo itoteshelela emtini ngelisu layo. Ngo6a ingwe idla ngem6ala ayo.

Ino yekucala, utofuna inombatana neto6a umganisi wahe. Nayo leyo nombatana newumahotana itosila lijiki yede titsha no6a tiyisihlanu no6a tiyisithupha tekudla. Yelekelele mahoti ngo6a yona iwumahotana. Iyona newunomo wamahoti emtini ngo6a mahoti ahulumi.

Usetomema tinombike. Atimeme tohe tesigoji sekhwaga. Atitshela lilange nayotifuna ngalo koku6a timthwalise mnjonjo wahe natoya nawo emtini.

73 A6e sesila lijiki neliningi, ke, mahoti. Ngo6a nelimwe utoliha ayambe nalo. Nelimwe alishiye 6asale 6ephuta boyise, ne6anu ~~6xux~~ 6ehaya.

A6e secoca titsha, ke, ngoku. Atitsheleke emitini titsha tekwehwala kudla kwahe, natilimele kwona.

Manga6e kumvumile, utokwedenje:- Utohetha mathanga namahle namahulu a6e yilishumi awa6eke. Agqwalise titsha tabatata netibekileyo ti6e tine, no6a ti6e yisihlanu. Agqwalise majumbi titsha ti6e yisihlanu.

Ngisho titsha njalo ngi sho kokuthi atothwolwa yi6anu na6ayisihlanu. Kojwe wona ma, esathulu lelwe kasi angaligqwalisa lisaka. Manga6e kuwubontshisi netindlu6u tisigqwalise simolo manga6e tithululiwe.

74 Agqwalise imbondwe titsha netiyisihlanu. Agqule sitambu titsha netintathu, sona si6e singegqwala simolo manga6e sesithululiwe. Agaye imuphu i6e ngeligqongwe, manga6e etoyigaya kasi ngemihono. Manga6e etoyisila emshinini ayede i6e yisimolo nayo. Yethwalwe yi6anu na6athathu no6a yina6ane.

Emise simolo sabontshisi, sethwalwe yi6anu na6ayisihlanu, ngo6a uya sinja. Emise liqoma letindlu6u, nelembumba nelemanongomane.

Athenge tinyanda temo6a ti6e timbili. Ahe ife i6e yitinyanja netimbili.

Athenge tithelo, ke, tekuhlo6isa um6onda wahe. Leto
 75 tithelo nje netinga6a hona enjaweni leyo. No6a yimawolintshi no6a
 wubanana wethwalwe ngetihleke. No6a yimapetshisi, no6a yini, nje. No6a
 wuphayinaphu. Ngo6a sekwedelwa kuhlo6isa phela.

Ku6e yihona itoya ko funa sitsha sakesitolo si6e ~~simwe~~ simwe.
 Ithenge indishi ~~xxx~~ nje nenkulu. Kuyona i fake tiwa ti6e ~~xi~~ ti6ili
 nesiphoma sashukela. Nasawoti wekunonga lekudla nekwethweleyo. Leyo
 ndishi ngeke isa6uya emtini sekuweyahona.

Manga6e kukude emtini inombi iye iyoliphekela hona lijiki
 manga6e kukejute, aliphekele ekhwa6o.

76 Ngoku, ke, usctomema tinombi. Letinombi, ke, tona timemelwa
 koku6a titothwala kudla kwalenombi neyisa kudla emtini. Titomemwa
 titshelwe lusuku nesihathi nokophumwa ngaso.

Tona, ke, tinombi, titolungela nje, kahle. Tigeze, tivunule
 kahle imahla yato yekuyamba. Tiphume, ke. Ngo6a phela sihathi
 u6esesiklamile. Ngo6a wuyena mahoti nowatiyo, kokuthi kukuje
 kangakanani laho kuyiwa hona.

Wuyena notosho noma ufuna kuphumwe ngekuphwama kwelilanga,
 noma ufuna kuphumwe ngetihathi kuvulelwa tomo. Noma ngetihathi tomo
 ti6uya ihladane. Noma emwini lilanga likehloko. Noma ngetihathi
 mathudi ewela etina6eni noma ngetihathi li6anu 6ahle, noma kuyimashona.
 Wuyena ke mahoti notihethela sihathi sekuphuma, nesolungela luyambo
 lolu.

77

Manga6e sekuyiwa emtini

Titovunula tinombi setigetile. Tifike ceje ekhwa6omahoti
 tifike sekugqwele kudla sekume ngetitsha, ngetitsha, ngetitsha.
 Mathanga nemaha6e nemabeqe sekuqungqulutile nje. Netishikane
 netiphuphuta lijiki. setiphihlika ingwe6u.

Kunesimwe sihathi u6e yimashumi nayisihlanu. No6a yimashumi
 nayisihombisa.

Manga6e ku6e yingcosana tinombi le6etimemelwe kutothwala,
 kuye kuthumelwe livi emtini. Ku6e e6akemtini la6atothuma manombatana
 ekhwa6o, aye kohlanga6eta kudla kwamahoti lokujinge mwethwali.

78

Titophuma, ke, tinombi ehaya kumahoti. Setethwele.
 Tethwele njalo, tethwele tiyamba lugenkle lolude, nekudla ngisho

no6a tiyimashumi nayisihlanu titoyamba tilanjelana. Ti6e yinobi je lugenkle lolu. Ku6e kuhle yini pho!

Geseku6a hona netisiva ke, netipheketeleyo. Leto tisiva nokusuke kuhona tinombi tato tiye tiyambisane nato, ngo6a nato tisuke tisathole lihlane lato. Naletu netinetingodu so tiye tiyambe tiye kobeka koku6a tingadlali 6anu, tingoduso. Naletu tisiva netinetinombi netiteshelayo, tiye tiyambe ngeyululeko. Nato tiyambe teshela.

Ngo6a phela kuhona ukhu6a nomu6i wekugaxa.

79 Kunetimwe tinjawo akugadwa manga6e kufike tinombi. Kuyayekwa nje. Kuthi manga6e sekulalwa, manombatana endlale sipatolo. Alale ena6e, ngo6a indlu yinqane 6anu 6aningi.

Ne6afwana 6endlale esililini semajoda. Umnikati muti aphume ayambe ayolala. Esuku, tohe letisiva tiyavuka. Tifike tingene emkhathini wetinombi, la, tilale nato tena6e.

Nokumwe nokuyimanombatana kuyamba mijadu kusathwele buthongo. Kufike kulale ku6ole emjadwini. 6a6one, ke, la6ayithanjayo kokuthi i6olile. 6asuke kahle 6afike ~~6axax~~ 6angene emkhathini wato. Alale kahle abeke ngakuyona, ayihla6e. Iya cala iyethuka ithi Maye6a6o yini le! Useyagxuma uyagelekeqeka ufokati. A6e eyidlile kona.

80 Wayidla ingamvumanga.

Njengo6a tingane temanombatana siticoca, nje, Manga6e kulalwa, ~~inxobaxinxax~~ inombatana ilala nje luhlangothi, iyinqane. Manga6e iphenjuka ilele ilale ngehlana, nina ayishaye ayivuse. Athi kusho 6ani kokuthi ayiteneke isenqane eyifinjisa kuticoca. Ite yejwayele koku6a kuthi noma iphenjuka ilele, ilale ngeluhlangothi.

Ngo6a no6a ingatejwayeta kulala ngesisu, akusiti lutsho. Ngo6a sigangi singafika ilele si6e6e. Siyidle ngemuva.

Uve, ke, soku6uywa emjadwini. Sokuthiwa inombi ya6ani ayivi iyisife6e. Idliwe yimunu ingamthanji, wayidlela emjadwini.

81 Ijumale, ke. Kojwa tinombi netinjala tona atilali. Tihlala tigajile. Ngo6a umunu uhle6eka nakesokeni lahe, manga6e sekuvakala kokuthi i6ikaje idliwe emjadwini. Kuthiwe yisife6e semjadu.

Sekuye kujwayele koku6a tiyambe nefwana noto6a wunogada.
 Agade kokuthi amuho umunu notogaxa etinombini taku6o. Kutshi noma
 6eteshela, 6eshele ngenomo emwini. 6angesheli ngeku6amba.
 Yimanyala lawo Kuhle6a tinombi loko kutijalise.

Uve se6eyaya magama ngato nje. Njenga Mamanyana. Waye-
 hlulekile yena yikuticoca no6a eseyingane wayethi angafiqwa
 yibuthongo, a6e yiloku ehleketeke nje, kute kuse. Wate wahula nayo
 82 leno eyeda. Wa6uye wa6a wumunu none6uthongo no6uhulu nongamwethwala
 manga6e umfiqa elele. Wa6uye wa6a yisife6e futhi.

Kuthe nganelimwe lilanga waya emjadwini. Kwalahwa. Naye
 wahonqa. Kani ihona isiva neseyimgajile. Waphenjuka elele walala
 ngehlana. Watihleketa, ke, ngoku. Kani nengu6o yekulala 6ayidwishile
 ayiseho ngaku Mamanyana. Useyinala, nje, unwanwa.

~~Yxxx~~ Yavuka kahle isiva. Yafike yayikhwela ngetulu.
 Yayimeketisa. Yayimithisa. Ithe ivuka, umunu wa6e eyicucu6ele. Ese
 yonile. Yathi ~~ixxxx~~ iyahala, wayigxusha lulimi lwahe enomweni
 Yathula yalalela iva kumnanji Wayimithisa wate wayiceja ji. Wavuka
 kahle watiphumela kumnyama.

83 Yasale yavuka inombatana yavusa nemamwe yathi nawu munu
 eyi6amba. Avuka manombatana. Abeka, abeka awate a6ona munu.
 Ayi6uta kokuthi uphi. Yathi kaje elaha. Athi, "6eku wu6ani?"
 Yathi ayimwati 6ekumnyama.

6agojuka. Sahula sisu. 6asi6ona ~~xxxx~~ ehaya. 6am6uta. Naye
 atange asati kokuthi esa6ani. Atange adlelwe lutho wunina Mamanyana.
 Ngo6a ngquthuyahe ayitange ishaywe munu. Nesaphulo asitange sishaywe
 munu.

Kuthe nje ingane yahe yenombi, nayitalayo, isigijima, wathathwa
 wumunu nowa6e semshayela tomo netiyilitho6a .

84 6anu 6ase6ehla6elela ngaye Mamanyana, 6esho kokuthi
 Wemithi Mamanyana
 Yeka inombi nemnyama!
 Ayikwati nekulala!
 Yeka inombi nemnyama !
 Ilala ngehlana!

K13/27

Yeka lenombi nemnyama

Idliwa emijadwini!

Yeka lenombi nemnyama

Yamosha nina!

Yeka lenombi nemnyama!

Ayidlelwa nangquthu!

Yeka lenombi nemnyama

Asiho nesaphulo!

Yeka lenombi nemnyama!

Yate yayisife6e!

Yeka inombi nemnyama!

Wemithi Mamanyana!

Yeka inombi nemnyama.

85 Noko, ke, kwejwayelekile ngempela, nje, koku6a manga6e kufike tinombi emtini, mhwenyana uye akwede ku6e wuse6edi wahe kuxosha 6afwana 6elikhetho ku6anu 6emtini. A6anike indlu ya6o bojwa.

Na6o ~~6axan6a~~ 6eyamba nanogaja wa6o. A6ehlukanise ~~kaxi~~ kahle. A6atshela 6afwana na6afike na6o kokuthi awafuni manyala yena. Ku6i kuduma ngeligqagqa. 6anu 6aphume nemanomba6ana ekhwa6o, 6aye kowethuka emtini. Ngo6a manga6e se6eyambe nawo sekufwana nekuthi yi6ojajewa6o ngoku. Kote ku6e yitinombi emahaya.

86 Nempela, ke, 6afwana 6ahloniphe ngo6a na6o, bandla, ave 6eyitimbwa. Futhi 6afwana yi6anana6alalela kahle. A6akwati ku phoxa. 6ayeva manga6e 6etshelwa kahle uthetho. Na6o 6ayathanja kwethembwa. Kuye ku6e yilowo, nje, noye atiphenjule siphoxo. Kojwa la6aningi 6eva kahle 6afwana.

Tinombi emtini tingena tihla6elela. Tifike tihombiswe indlu, la tit6eka hona kudla. Esangweni ti6e tingene nge mali. Endlini tihlale ngemali elucansini (mahoti 6elu).

Tinele tingene, nje, endlini tiwujumele mqhuqhumbelo. Tiwoklote lihlombe. Tisine ngempela. 6egqwale 6anu 6eto6uka. Tisine tisine, Kute kungene kudla, ke.

87 Ti6e setiyahlala, ke. Tihlale kasi. 6atiphe, 6atiphe, 6atiphe, 6ahiphe titsha. Kungene mahosikati atoti6ingelela

ati6ungate. Nato tilunge tife tibeke kasi tihophota, timwayitela lu6ala, sengathi yina6alungileyo ~~6xx~~ 6anu la6a. Kani teda lisu lekudla tomo temtini 6atidlele 6oyise.

6alale, ke. Ku6onwe yi6ona kwekuthi kwasa. 6avuke kusale kuse 6aye kothota tuni. 6a6uye 6ati6eke tuni ceje, 6ayambe kohamadi. 6afike 6agete, ceje, 6a6uye.

Laha, ke, ekaya ku6onyeni, kuphekiwe. Sekutodekwa, ke, kudla. Tidle tinombi. Kojwa mahoti yena ukudla ngemali kudla kuphela.

Setitodla tidle ke, tinombi ti6onwe. Ngo6a phela kuhle kuyadelisa ku6anu na6ajala. 6aya6ungata, ligugu lihulu, kunje.

Se6etothatha imahla ya6o, ke, ngoku, titsha ne6e6ethwele ngato. 6avalelise, ngo6a se6ewu6onile njalo umuti.

Sekutosika mkhongu, ke, ngoku, ede enombini neyiliqhikita.

88 Afike athi, Wo! ngo6a senisise6edele kangaka, tinombi, siya6onga. Noma, ke, seniyidlile imbuti yenu yekunivuma, kuhle nemukele nali lishumi nifike nidle tiwa manga6e nedlula esitolo. Ngo6a nani 6enisiphe kudla, nathi sinipha kudla, ke.

Liqhikita lemukele li6ongeli6ongela egameni letinombi. Lithi Au! Sesiya6onga, ke, imbuti yesi6ili, lishumi leli. Nawe ke, ~~xxxx~~ na6a 6osheleni na6a6ili ngi6anika wena. Nawe yidla ihloke nemanqina nemothumbu embuti yaho nongipha yona.

89 6ehlukane, ke. Timise lusuku netohlangana ngalo esitolo. Nempela, ke, tiphelele ceje titithenge. Tithenge nashukela. Ububudlwe. Tigqobote tiwa, netiqo6iweyo, embubudlweni tidle tidle, tidle, ti6e yiloku tipha leto tisiva netisuke tihona, netatiyambe nato. Kudliwe, ke, kuphele. Tihlakateke. Ku6e, ke, seyicejile leyonombi ku6ona umuti.

Nawo, ke, lowo muti iwu6one ngekudla. 6akemtini 6ayi6onile ifika nekudla. 6ayi6ona kwekuthi maku6e iyalima lenombi, ngo6a ifike.nekudla.

Kojwa akweneli loko, nje. Ngo6a a6ati noma 6eyiphiwe yi6onina yini lekudla nete nako.

Kufuneka yona luqo6o lwayo inombi, ke itohlakula emtini, manga6e iganile.

Kuhlakula

Inombi Igana ithi du. Iye ko6ona muti. I6uye. Ihlale. I6e ilo6olwa yona. Manga6e ingaphelanga kulo5olwa ngalowo mwaka, 90 yate yeqela kunomumwe, ingagqagqile, iye ilungele futhi kuya emtini iyohlakula.

Manga6e itoya kohlakula, icale ithume unyeni. Ithi kuhle asho ehaya 6alungise isimu natoyihlakula. Nempela, ke, yise nenina 6efwana, 6ahulume. 6ayihethe isimu yamahoti. 6ayilime ngetiya6i. 6atihlalele.

Seko6ona yena, ke, mahoti. Yenele kuthi hwelele luhula, a6e sesila lijiki. Esecoca kudla kwekuya emtini futhi. Esemema, emema tinombi. Setethwala ~~tiyamba~~ tiyamba kusemnyamana. Ticonje esimwini. Liyaphuma lilanga, sekuyi6ubekubeku etinombini. Tiyaphuma tomo, setimnyama kate tinombi yiluthuli nemjuluko.

Tifika njalo, atatiwa emtini kokuthi tita nohla. Manga6e 91 mageja tingenawo tohe, se6eyote 6a6one ngato letiyambe tifuna mageja. Nato leto ngeke tiwatshелеke. Titofika ngaketinganeni ~~ti6ute~~ ti6ute tithi ayi mageja ekhwenu? Titobekuta, tibekute, tithi tingeva liphangu tihlale kasi tiphude mahewu ne6etiwethwele. Ti6uye tiyijumele isimu kunuke luthuli.

Kuyothi emwini, ifike ingane yemtini ito6a6ita ithi, "Mthe mana na6awo angito6ita mahoti netinombi ti6uye tiye ehaya." Tithi enganeni, "Sivile ke nwanwa, gojuka, ke". Igojuka ingane. 6anga6uyi 6anu 6emtini.

Likhehla lisuse nesimwe sigijimi nesitofike singahulumi lutho. Siconje kumahoti sithathe ligeja. Siconje kumahotshana simwephuce ligeja. Sifulathele. Siye ehaya nemageja lawo.

92 Pho! Ke! Ayiho indlela yeku6a mahoti emele isimu yemtini. Namahotana anawo uthetho wekumela isimu yemtini. Umunu lowo anele ayambe nemageja, ceje, ti6e setiyeka, ke, netinombi.

~~Sixifike~~ Setifike tithatha titsha tato tekudla, titethwale. Ticonje, efuleni. Tifike tigeze imitimba. Tibince. Tenyuke, ke, setethwele kudla. Tifike tikwethule kudla loko, la, 6etotihombisa hona. Tingene tihlale, laha, 6etotihombisa hona.

Gangene, ke, Gomame GetoGaGata ludumo lwefati nowatala isiva. Gate Gaqholoshe. Gethi, "Wefati nongatalanga, wota kumina ngikutalele".

Laha ehaya, tinombi tifika nje, Ganu seGejuluke Gate Goma. NgoGa phela, hona ekuseni, luthe ludumo luvakala lwekuthi kutheleke tinombi tiyahlakula esimwini, wesuka useGedi.

93 Kwamemwa tipheko kuGomahelwane. Kwatshelekwa mabojwe kwaphekwa kudla.

KwaGambwa imbuti, ya hlaGwa, yaphekwa. Gona Gemtini Gayafika nje Gephulelwa kudla Gayadla. Gayaqhuqhumbela. GathaGha titsha taGo ~~Gayamba~~ Gayamba.

Gashiye mahoti nemganisi, naGatosale Gehlakula lisonto lohe Gacejele lesimu nesale etinombini.

94 Gafike Gavuke ekuseni ku semnyama, Gaye kohlakula. Gate Gathumelwe munu, aye koGephuca mageja, ngoGa aGavumi kuGuya. Gafike ~~mx~~ ehaya Gaye efuleni Gageze, ceje, Genyuke nemadi. Gafike ehaya Gadle. Gادلule Gayothota. GaGuye GaGeke tuni. Gangene elawini. Gahlale. Kungene kudla futhi. Gadle. GaGe seGeyaGonwa futhi yimalungu emtini. Usetohlalahlala, ke, ekhophota, ngoGa etobungatwa. KuGe sekuyamba mganisi, ke, eyocela mbila nowomileyo. SeGemnika Usengena endlini elilawini ewuGeka. Eselanja liGwe nembokodo yalo ekhwaGo, elingenisa elawini. Alanje nelimwe liGwe futhi. AGe maGili. Awasekele.

Gathathe lombila, ke, Gawu sile Gewuqotha. Gawuceje noma ungakanani. Gawusila njalo, GaGukele Ganu Gemtini kokuthi kanti x mahoti uyakwati kusila kangaka. Uyakwati kuthota kangaka. Uya kwati nekuvuka kusemnyama. GaGone kokuthi wufati ngempela, lo.

95 Lifike, ke, lilanga lahe lekuyamba. NgoGa phela yena oyamba ngelilanga lelo nafika ngalo. MangaGe GaGefike ngelwesine, GayoGuyela emuva nge Lwesine nolutayo.

Lokweda, ke, kwelekelela Gakemtini kokuGa GaloGole Gacinise ashade mahoti atoseGeda. Yohe, ke, leno, yekugana, iyambisana nekulima. MangaGe inombi iyilivila, iyaliwa. MangaGe yaliwe futhi, iGuye isheshe igane. igane kumunu wakuje.

MangaGe iganile, futhi, kumunu wakuje, Gatali Ga tiGite

tiphelele, tomo. Gediwa yikwati kwekuthi, ayiho indlela yekutithola netiseleyo. Ngo6a inombi itofike inganambithani ne6anu 6emtini, tinjaba te6uvila 6ayo. Ngo6a Kunjalo, ke, kuyamba.

begin published 1971 154
96

53.

~~Manga6e~~ Manga6e masela e6a kudla, aya khunkulwa. Ukhunkulwa yi6anu na6a ~~yik6a~~ yi6athakathi. Manga6e munu e6e esimwini yemthakathi, ufike uthakathi alumbe tihlanga leto netihiweyo. Atilumbele kweku6a uyo6onakala ngeku6a, munu noyowudla lowo mbila. Nempela, ke, awudle ceje lowo nowe6ile, avuvuke li6ilo lite lishaye ~~xxx~~ esiswini. Linga6uye li6ohle. A6e se6a silima nje nesineligilo nelije.

Nomumwe avuvuke uqala. Uphume liqhu6u nje, 6o, ngahlamwe. Li6e yilidlanyati nelikhulu nelinga ngeli6ele ~~ix~~ lemunu e6elethe.

Kula6angenathi, ke, manga6e efiqa isimu yahe idliwe yilisela, uye agawule leto tihlanga netibonyuliweyo yilisela, ~~xx~~ atethwale atequise atiwelise ufula. Afike ati6eke endleleni, teqiwe yi6anu 6endlela.

97 Ngalelisu, ke, umunu lowo nowe6ileyo uyoyamba njalo ayambe e6a. Ate a6ambwe embili. Ngo6a sekuyala koku6a ayeke kwe6a.

Nomumwe, ke, 6ayamdlulisa futhi. 6amdlulise kanje:- Manga6e munu efiqa esimwini yahe seku hlu6ule lisela le6a, Afike eme a6uke, a6uke, abone kahle kwekuthi nempela kwe6iwe. A6e se6a6ata, ke. Ayambe eshaya ~~xx~~ tandla, e6a6ata, ethi, "Hhawu! Hhawu! Hhawu! Langiholisa lisela! Kazi yiliphi! Hhawu! Hawu! Hhawu! Kwaphela kudla kwami! Ngitokwedenjani, mina we6awo! Hhawu! Hhawu! Hhawu! Ashaye tandla kube nje. Azule esimwini ethwale mihono ehanda! A6a6ate ngempela.

Sekutothi, ke, lisela lelo nele6ayo kuleto tihlanga, le6e njalo. Le6e lite li6ambwe. Noma seli6ambiwe, ludlule le6e nje njalo.

e - v h k

54.

98

Manga6e kwelaphwe tihlanga leto laha kwe6e hona lisela, li6e seliyakhunkuleka. Futhi manga6e ku6a6a6we tihlanga leto ne6e6iweyo lisela, teqiswa Ufula, liyadlula lisela. Liyambe le6a, nje, nalaha 6ekungasa fwanele le6e hona.

Njengenombi ya Shonkweni, Fuziswa. Wayelinja tinyoni. Esimwini yekhwa6o yema6ele kwakungatshalwanga mbila. Kwakuyiwona,

nje, ma6ele ojwa.

Kuhona isimu yamdi6aniso, neyayingale kwa kwa6o. Yena, ke, avuke kahulu ayofula kulesimu. Ethwale, ayodlela elixhi6eni laha elinja hona tinyoni tahe.

99 Kuyambe, kwayamba, mdi6aniso ejinga kokuthi kudla kwahe kucejwa yini, wate watimisela ngoku. Wa 6ita inyanga. Yafike yelapha tihlanga tembila netibonyu liweyo. Yashiya ithe, Lowo munu nowe6ayo laha, uto 6onakala ngehu6a.

Nempela, ithe seyiyambile, 6anu 6a6e6ona ngeli6ilo la Fuziswa lihumala, nje. Late lashaya esifu6eni. Kwajingwa, nje, kwekuthi Fuziswa wejiwa yini. Kani yinyanga. Yafike yelapha tihlanga lete6iwa wuyena. Wa6e usehumala li6ilo.

Tase tiyajinga, nje, tisiva kwekuthi wejenjani Fuziswa. Loku phela wa yeseconomile naye.

100 Kojwa, ke, yena wa6a nelisu. Waya kuyise. Wafike wate6ula. Washo kokuthi u6eloku evuka, njalo, ekuseni Ayokwe6a mbila wa Mji6aniso. Afike awudlele exhi6eni lekhwa6o, ngo6a 6ona a6awufakanga mbila ema6eleni.

Wathi kukuva loku yise, waja6uka. Ngo6a Mji6aniso kwa-kuwumngani wahe. Waya kuyena "amtshela kokuthi nayi ingane yahe seyilimele. Manga6e ethi uyayi6uta iyate6ula. Ithi yajola mbila wahe Mdi6aniso ya6ona ngo6a seyihumala li6ilo nje.

101 Wayesethi Mji6aniso "ye6o, ngate ngafuna inya nga, yatokwelapha tihlanga netibonyukwayo. Ngo6a sengi6ona kwekuthi isimu yami iyaphela. Nenyanga leyo yafike yelapha. Yashiya ithe kuto qhuma ukhu6a kumunu nowe6ayo lombila. Nempela naku sewuqhuma ukhu6a enganeni yaho".

6ase6ehalelana, 6eyitithandani. 6ayamba 6o6o6ili 6aya kotihalela kuyona leyo nyanga. Yase iyamwelapha Fuziswa, waphila. Li6ilo la6uyela enjaweni yalo. Naye waseyayeka kwe6a esimwini yemunu, wesa6a.

Kuvuna.

55

Mbila uyalimwa ngalenyanga. Uhlakulwe ngenyanga netayo.

102 Uhahlele ngenyanga yesithathu. Udliwe ngenyanga yesine. Wome

ngenyanga yesihlanu uvunwe ngenyanga yesithupha neyesihombisa.

Ma6ele afwana nembila. Majumbi afwana nembila Batata ufwana nembila. Ife ifwana nembila Mathanga anjengembila. Tindlu6u ti njengembila, nembumba futhi.

Bontshisi utshalwa ngayo lemyanga ahlakulwe. Nganetokwethwasa uyahahlela, a6e selahla tintshengula njalo. Iyaphela inyanga yesi6ili sekuyimijumbu. Ngeyesithathu, iyaqina mijumbu. Iyafa inyanga, seyimagxwala. Kugalwe kuvuna. Ngeyesine kuvunwe kuphele. Nematambane 103 efwana nabontshisi. Kohe loku kwediwa yi6anu 6esifatana. Yi6ona, 6ese6e dayo manga6e kuvunwa noma kuhlakulwa. Manga6e 6e6ona koku6a use6edi muhulu, 6ede lilima. Manga6e 6e6ona, 6avunisane. Kuthi la6o na6ayi6avunisi 6athole do6e.

Manga6e sekuvunwa, wohe ufati uneliqoma lahe. Nongenacoma unesinyati. Nemanombatana futhi nawo, athwala tona ~~titsha~~ titsha. Ngo6a ufati manga6e sekuhona inombi ekhwakhe, uye eluke licoma lahe, a6uye eluke nelekwethwala inombatana.

104 Manga6e se6efikile esimwini 6aye 6ale injima. 6awu phose njawomwe inqwa6a. Manga6e se6ekuje naleyo ncwa6a, 6acale nemwe ngembili Kode kuthi manga6e se6e6ona kokuthi se6efuna kuwolela, 6athathe tinyati ta6o 6awuthuthele njawonye. Ku6e yilowo athele inowa6a yahe.

Manga6e se6ewucejile kuwuthutha, 6awukhethe. 6akhethe tihwe6u netiyulu 6atiphose esitheni. Kuthi manga6e sekusele lomnqane neti6odi, 6ayeke.

105 Manga6e 6e6evunela do6e, lowo, ke, yilona holo la6o. 6awuwolele 6agojuka nawa manga6e 6evunisana, nje, do6e tohe tiwolelwe njawomwe, ku6e etomninisimu.

Umbila uthuthelwe ekoyini. Do6e nato tithelwe eqeleni. Utodla do6e. Asiyeke sitha. Kute kuphele ~~do6e~~ do6e, ku6e yihona edla likoyi. Nalo asheshe alibule kufakwe emgojini.

Emahosini, wona engaswele lutho, yoma, ceje, isimu, i6e seyimemetela etisiveni tesive sayo. No6a yiketinombini. Seti6uthana, ke, njalo. Ti6uthana kayosi. Ku6uthane neti nduna, ngo6a tinceku tona tihlala hona.

La6anu la6amemiweyo 6ato6uthana hona kwayosi. Kutovunwa kute kuphele. Kuthuthelwe emakoyini ngo6a iyosi inema simu namahulu.

106 Kothi, ke, ngelilanga nelimisiweyo kuvushwe lijiki ne6elisiliwe. Kugwatwe tomo netiningi. 6aphelele 6ohe 6anu 6eyosi ~~kwa~~ kutodli wa lidili.

Tinceku tito yipheka. Tihlangane netinjuna teti goji ngetigoji. Tihlukanise imjama yekosa. Ku6e yileyo njuna ya6ele 6anu ~~xx~~ 6ayo. 6ayose, ke. Kosiwe, kosiwe kosiwe.

107 I6e i6ila etiko. Ivushwe yephulwe nayo ya6iwe. Idliwe, idliwe, idliwe. Kusinwe. Kusinwe, kusinwe, kusinwe, ku6e sekuyalawulwa. 6aliphude, ke lijiki. Ngo6a nelimwe lijiki lisuke lifike ne6anu. Liphudwe, ke. Ku6e sekuphelile, ke, kwalelo langa. Manga6e se6ecejile, ke, kuvuna 6acoca, 6a6e se6eqhitheka, ke.

57

6ahelwane manga6e kuvunwa, 6aye 6avunisane. Manga6e 6ehlele kwekuthi 6atovunisana 6anikane do6e 6ejenjalo. Manga6e 6ehlele kwekuthi 6atovunisana nje 6angathathelani do6e, 6edenjalo.

58

108 Awuho uthetho nothi 6anu manga6e 6evunile ma6ahlephule kudla kwa6o 6ahlephulele iyosi. Kuhona uthetho wekuthi iyasitwa iyosi ilimelwe. Ihlaku lelwe. Ivunelwe. Nayo, manga6e yede lidili le6anu 6ayo, ihla6a tomo noma tinga6a yimashumi namathathu. Noma tinga6a sihlanu, noma yilishumi, njengekuthanda kweyosi ilinga nisela 6anu 6ayo.

Kuthi, ke, manga6e iyosi ingatholanga kahle emasimini, inendlala, iti6ike. 6anu, ke, 6emise lilanga. 6ethwale kudla 6ayisele iyosi.

59

Manga6e iyosi ikuqele kudla kungaka6ulwa, kuse yitikhwe6u, 6anu 6ethwala tona tikhwe6u leto. 6ati hlohle etitsheni. 6aye 6afike nato kayosi. 6atifake enqolo6aneni.

60

109 ~~M~~ Ake sithathe ma6ele. Manga6e kutobulwa ma6ele kucentwa sita. Sishanyelwe some sithi qha. 6ecekufunwa tinjuku tekubula.

Tigawulwe. Tigekwe. Sekusinjiwe.

Kothi ebusuku, la6o na6atobula, kuto6a tisiva netinombi. 6ato6uthana, ke, emtini nothile. Lowo nokumiswe kokuthi kutocalwa kuwona kubula.

Ngo6a pela, ~~6uzuku~~ busuku Gumwe kubulwa ma6ele emiti nemithathu no6a yinemine. La6o na6asuke 6etobulelwa 6ayapheka 6athi ngqi. 6asile lijiki. 6apheke do6e, netijingi, nemathanga, nembumba, nemjumbi, nabatata nako kohe kudla nokusuke kuhona ~~ya~~ nje.

110 Kuyahlwa, ke, tiyatheleka tisiva netinombi leto takuleso sifunja. Tifike tijumele tiqwayi. Tiwavishite ma6ele ngo6a phela ase6ekelelwe inqwa6a. Tiwabule tiwabule tiwa shiye. Tidle tedlule.

Tiwabula njalo tiyahu6a. Tihu6a ingoma, nje, no6a iyiphi netovana neku6a tishaye kamwekamwe. Ti6uye time, tiwakhwetele. 6esetithathela tiwavishita futhi. Ate avushwe tedenjalo.

Setiyafika nakemtini wesi6ili, tifika simile sitha sithe phuhle. Tijumele tinjuku tibule tibule tihu6a tite ticeje. Tiwacocele incwa6a esiteni. Tilahle mahasi. Kuph6kwe kudla, tidle tedlule.

111 Tifike kunomumwe muti futhi tiwabule kanjalo. Tiwacocele incwa6a tihiphe mahambi awo tiwa lahle etaleni netitolihombiswa laho ehaya. Ticeje, ceje, kwepfulwe kudla tidle, kuthungwe lijiki tiphude.

Manga6e seticejile, sekutosa, tisuke ticonje efuleni tiyogeta mungu. 6afwana 6agete kowa6o ufula. ~~Manombatana~~ Manombatana nawo agete kowawo. 6ageta mungu wema6ele, ngo6a uyahima. Kojwa phela 6awumyenyela ebusuku nje ngo6a ebusuku awulumi kahulu njengo6a uye ulume kahulu manga6e kubulwe emwini. Kuncono etusuku.

112 Kuse ceje, 6omame 6a thathe macoma a6o 6ele ma6ele a6o, 6awafake etilulwini. 6acoce yohe ino. 6ashanye. 6alahle ticwayi ne6ekubulwa ngato. Na6o, ke, 6aye kogeta mungu futhi.

Kuhethewa tinombi netisiva, nje, ngo6a yi6ona 6anu 6enemandla ekubula. Ngo6a noma kuhona mshado, kuye kumemwe tinombi titogqula sitambu. Tisiva, ke, tititele. Kumiswe lisaka lembila nelitogculwa. Kutshelekwe tigculo no6a tiyilishumi. Kojwa 6atongena 6ananami 6alivishavishe lisaka 6aliceje. Loku kohe 6akweda ngemandla a6o.

Sitha sekubulela ave si6a kehaya. Si6a ejute kwesimu leyo ne6ekuvunwa kuyona ma6ele.

- 113 Kudla futhi nokusuke kuhlidade tinombi netisiva kuye kuyohlala hona laho esitheni sema6ele. Ngo6a kutodlelwa hona nako. Ku6e yihona kwedlulelwa kunesinye sitha futhi.

6anu na6a heleayo 6alungise yohe leyono, yi6omame, 6anikatimasimu. Futhi manga6e setivulile tinombi, netisiva, tembesa ma6ele ngemahambi awo ne6e6ekaje 6ewabula, yi6omame na6atofika ngakusasa 6atokwembula, 6acoce, 6ele. 6athuthele etilulwini ta6o.

62

Ngo6a phela no6a 6 tibula tinombi netisiva kusuke kuhona na6onina 6etobeka no kufuna 6akulungise, ngo6a phela tingane atati lutho tiya 6oniswa.

- 114 Ku6e sekuthi ekuseni 6onina, la6o, na6aheleneyo, futhi 6ehethile kuse6edisana, 6acocane kuleso sitha ~~na6aconje~~ na6aconje kucocana kusona. 6ete netinombi ta6o. 6atokwela ma6ele. 6ete 6ephethe titsha ta6o ta6o tekwela.

6atowela, 6awele, ma6ele, 6ate 6awaceje noma engakanani. Ngoku, ke, 6awathuthe. Se6ewathuthela ehaya, esilulwini sawo ne6esesilungiselwe wona wumnikati ma6ele. 6awuse6ede 6awuthi du lose6edi wa6o, 6ashanele.

- 115 Kungasali no6a lumwe li6ele lisaka6eke esitheni. Nakehaya futhi, kunga6i 6iho noma lumwe luhlamlvu lweli6ele kasi. Manga6e se6ecejile nakehaya kucoca, 6avale silulu kahle. 6asinameke nange6ulongwe. 6ehlukane, ke, 6ewuceje kahle wohe use6edi wa6o.

63

Sekutothi, ke, 6engakehlukani, umnini ma6ele a6e setithelile tincwa6ana ngetincwa6ana 6ema6ele emungu. A6e se6atshela, ke, ethi a6awolele nawo mungu wa6o etitsheni ta6o, yihona 6etothi manga6e se6egetile mitimba, 6atisilele lijiki ngedo6e ~~6a~~ ta6o.

6a6onge, ke. Netinombi nato ti6onge. 6awolele etinyatinge. 6awolele etinyatini ta6o. 6ayambe 6agojuke.

Netinombi tifi ke tiwa6eke, ngo6a phela tiganile. Kutothi
 116 manga6e kufika mhlaleli, timsilele lijiki. Kuthi manga6e tiyisa
 mnjonjo emtini, ti'sile lijiki. Kuthi manga6e kuvakasha no6a yiliphi
 lilungu lemtini, isile lijiki inombi. Ku6e kuhle, ke, inenywana yayo
 yema6ele netothatha itisilele kuyona njengekuthanda kwayo.

Na6onina la6a nekaje 6ebula 6afike ehaya, 6acwilise
 mithombo. 6asuse lijiki. Li6ile kuphudwe. Ku6e sekuja6ula ne6anumtane,
 na6o 6ephuda.

Kukhweta.

Mbila, ke, wona kuvunwa, kuvuniswane. Uthuthwe, ngemahanda.
 Uthuthelwe egcekeni lelihaya, ejute kwenqolo6ane laho utothelwa hona.
 117 Ku6a yilowo munu athele incwa6a yahe, yihona kutotholwa
 do6e, njengo6a 6ese ngike ngasho.

Nangamdla kubulwayo, ku6a njalo. 6anu 6aye 6a bulisane.

Kubula kuka6ili'. (1) kuye ku6uthelwe umbila nomuhle,
 imbewu yojwa. I6uthelwe incwa6a endlini nokutobulelwa kuyona.

Ku6e sekulunge ticwayi nokutobulwa ngato. 6awungenele, ke,
 6ewushaya kamwekamwe. 6eweuhla6elelele ligama na6atoshaya kamwe
 kamwe kulona.

Manga6e se6ewubulile, 6ahethe mahleda, 6awa thuthele
 enyango incwa6a ~~xxxxxx~~ yawo noma eseyimvuthu.

118 Kuphume lelogange, kuthuthelwe nomumwe futhi. Nawo ubulwe
 Kuphume ~~xxxx~~ lawo mahleda, kuthuthelwe nomumwe, ubulwe. Kute
 kuphele kubula. Kusale incwa6a ye6u klabuklabu 6embila.

U6e seweliwa. Wona awunawo mungu nomningi njengema6ele.

U6e sewuyathuthwa, ke, nawo. Uthuthelwe emgojini wawo
 esi6ayeni. Uthi manga6e sewugcwele mgoji kuvalwe ngeliconga
 nelejiwe ngemsenge. Lithi mbo. Ku6e se kunamekwa nge6ulongwe. Ku6e
 sekuthelwa ucu6a. Kunyathelwe. Ku6e yihona kufakwa uhla6a, ke.

Kunyathelwe. Kugci6we ku6e yincwa6a.

La6e6akaje 6embulisa, a6evise do6e. Manga6e kaje lina
 kumbululwe, kubekwe kucwila. Manga6e kuphele kudla kumbululwe
 kukhishwe. Ngeke uphehlwe mbila emgojini kote kulimwe ngawo
 ungaphehlwanga.

Majumbi

Majumbi wona, ayadliwe, ~~adli~~ adliwe, a6e seyunwa awekudliwa, kushiye imbewu ingavunwa yona.

Lawa na~~funi~~weyo, atombelwa sisele, nje, nesihulu.

120 Athuthelwe kusona. Tingachudulwa tijeku, uku6a 6ehlukaniswe netinjalo tato, ngo6a funa ti6ole.

Sekutothi, ke, manga6e esethuthelwe esiseleni lesa, kusikwe 6wani, 6welekwe ngetulu kwenajumbi lawa. Ku6e yihona sekufakwa uhla6a. Kugci6we kute ku6e yincwa6a.

Sekothi, ke, manga6e umunu efuna kudla, aloku eya kombulula, ahlu6e, apheke. Njalo, nje. Ate aphele.

Bontshisi.

Wona bontshisi ubulwa ubulwe ufakwe enyweni u6ophwe kuyona. Uphoswe ekhathi kwembila manga6e mbila ufakwe emgojini, kungafakwa
121 notha kubontshisi. Mangabe ufakwe esihulwini, ufakwe unotha yihona kungeke kwaphehlwa. Kokhiphwa sekutshalwa.

Phela Mbila, kunesimwe sihathi awubulwa ngetiqwayi. Kuye kungene ma6we. Umunu atha the sihwesu asihlikihle ~~et~~ etsheni. Kuphele, athathe ~~re~~ simwe. Na6akwatiyo baye 6ajahe ngango6a likoyi liphela ngelilanga.

Enkangala, munu uschoda, nje, uyathota. Utothi angenela, athathe sitsha sahe, awolele mahleda ahe, aye koti6asela ehaya lahe.

Mathanga.

Mathanga wona, nawo ayavunwa. Afike a6ekwe incwa6a
122 egcekeni, enjaweni nekhethwe yi6ona. Kuto6e. seku6iywa sihonqa. Si6iywe sicine. Kwedelwa imahla nenjengetomo, netimbuti, netimbongole nemayashi, koku6a tingawaxovi, ngo6a nawo ayamba hona egcekeni.

Atohlala kahle, nje, wona. Mnikatiwo aloku eyowaphenjula. A6one manga6e lihona nelihla6ekeyo, lidliwe. Aloku ekhetha nalithandayo alidle. Manga6e enelihanda nelinga6olisiyu, kute kungene kulima. Tite timile tinanga ngekhathe kwemathanga tiva kokuthi lethwe se lihlo6o.

123 Batata wona awuvunwa udlelwa esibatatani Ute uphele.

K13/27

K1 + 1 = 2 *
(19.2)

Nato tohe tilimwana leti netilimwa kanqane atinamgoji. Tiphelala enomweni, ku6ekwe imbewu.

65

Mule wuthi nomhulu wekugqumisa imbewu. Ngo6a nembumba yembewu, iye i6ophwe tithungwana iphanyekwe etulu endlini ne6aswayo. Netikhwe6u tembila tembewu, tixhumwa ngati6ili, ngemahasi ato, tigaxwe hona etulu, tingaphehlwa. Nema6ele embewu, abulwa. Aye ahlomwe hona etulu ngekhathi endlini ne6aswayo angaphehlwa. Netinanga tiye tifikwe esigulwini, sivalwe silengiswe hona etulu.

66

Manga6e imbewu ichodiwe, iye ifakwe esilulwini. Ixu6we nenotha, yihona ingeke yaphehlwa. Ku6e se kunamekwa nge6ulongwe.

67

Manga6e linethe kahulu kuye kumbululwe emgojini kubekwe kwekuthi ave kucwilile yini. Manga6e 6esola, 6a6e se6eyhipha imbewu ingate imide. Ngo6a phela ayi6e isaphehlwa isike yangena emgojini.

68

Manga6e ike yathiwa futhu, i6e seyihlala umwaka wohe ingaphehlwa.

Nayona, le, ~~nx~~ nejikiswa etulu endlini ne6aswayo ayiphehlwa Kute kuphele umwaka wohe kutshalwa ngayo ingaphehliwe.